

სტატიის

სვეტლანა ბერიკაშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
გიოტინგენის გეორგ-აუგუსტის სახელობის უნივერსიტეტი

დამოკიდებულია თუ არა ერგატიული ბრუნვის მინიჭება გარდამავლობაზე ქართულში?

საკვანძო სიტყვები: დამოკიდებული ბრუნვა, გარდამავლობა, ერგატივი, ქართული

1. შესავალი

1.1. თეორიული ჩარჩო

ცნობილია, რომ ერგატიული ბრუნვა (ERG), თუ კი ის სტრუქტურულია, სახელს შეიძლება მიენიჭოს ან ფუნქციურ კატეგორიასთან შეთანხმების გზით ან დამოკიდებული ბრუნვის წესით (სტრუქტურული ბრუნვების შესახებ იხ. Baker 2013). სტატიაში გამოყენებულია მარანცის (1991) მიერ შემუშავებული და შემდგომში მაკფადენის (2004), ბობალიკის (2008), ბეიკერისა და ვინოკუროვის (2010), ბეიკერის (2014, 2015) და ბეიკერისა და ბობალიკის (2017) მიერ განვითარებული დამოკიდებული ბრუნვის თეორია (აქ და შემდგომში DCT). DCT-ს მთავარი იდეა ის არის, რომ ERG ზედა NP-ს ენიჭება მაშინ, როცა იმავე დონეზე ორი NP გვხვდება. DCT-ს მთავარი წესია შემდეგი: „თუ NP₁ სტრუქტურულად მართავს (c-commands) NP₂-ს და ორივე ერთსა და იმავე დონეზე გვხვდება (ვთქვათ, ერთსა და იმავე წინადადებაში), მაშინ NP₁-ის ბრუნვის მნიშვნელობა იქნება ერგატივი“ (Baker and Bobaljik 2017, 112). აღნიშნულ თეორიაში გადამწყვეტია სტრუქტურაში ორი არგუმენტის არსებობა, სხვაგვარად რომ ვთქვათ, გარდამავლობა. ერგატიული ენების (შიპიბო, სახა და სხვ.) მაგალითზე დაყრდნობით ბევრი მეცნიერი ერგატიულ ბრუნვას დამოკიდებულ ბრუნვად

მიიჩნევს (იხ. Marantz 2000 [1991]; Bobaljik 2008; Baker and Vinokurova 2010; Baker 2013, 2014, 2015; Preminger 2014; Levin and Preminger 2015; Baker and Bobaljik 2017 და სხვ.).

ქართული ERG ბრუნვა წარმომშობი გრამატიკის თვალსაზრისით ნაკლებადაა შესწავლილი, თუმცა საერთაშორისო დისკურსში ქართული ჰინდისა და ბასკური ენების მსგავსად უფრო კარგადაა განხილული, ვიდრე სხვა ერგატიული ენები. მისი შესწავლა კი სხვადასხვა სტატიაში წარმოდგენილი რამდენიმე საკითხის განხილვით შემოიფარგლება. ბრუნვის მინიჭებასთან დაკავშირებით ქართული მაგალითები შემდეგ ლიტერატურაში გვხვდება: (ა) მარანცის (2000 [1991]) სტატია, რომლის მიხედვითაც ქართული ერგატივი შეიძლება განიხილებოდეს როგორც DCT-ს მაგალითი, (ბ) ლეგატის (2008) სტატია, რომელიც ქართულ მაგალითებს იყენებს თანდაყოლილი ბრუნვის თეორიის (ICT, რომელიც ამ სტატიაში არ განიხილება) არგუმენტირებისას, (გ) ურას (2006) სტატია, რომელიც იკვლევს ასპექტით განპირობებული ხლეჩილი ერგატიულობის სინტაქსურ მექანიზმს ჩომსკის (1995, 2000) თეორიის ფარგლებში და (დ) ნეშის (2017) სტატია, რომელიც ხლეჩილ ერგატიულობას ქართულში იკვლევს ერგატიული და ნომინატიური სხვაობების განსაზღვრის მიზნით და აჩვენებს, რომ ბრუნვის მარკირება ხდება არა თეგა როლების, არამედ ფორმალურ-სინტაქსური გარდამავლობის ზეგავლენით. შესაბამისად, ქართულ ერგატივს ნეში (2017) დამოკიდებულ ბრუნვად (მცირე კონფიგურაციებით) განიხილავს, თუმცა ერთ-ერთ ადრინდელ ნაშრომში მას თანდაყოლილად მიიჩნევს (იხ. Nash 1996).

წინამდებარე ნაშრომი ემპირიულ მონაცემებს იყენებს იმის საჩვენებლად, რომ ქართულში ერგატიული ბრუნვის მინიჭების გადამწყვეტ ფაქტორს გარდამავლობა წარმოადგენს.

1.2. ინფორმაცია ქართული ერგატიულობისა და გარდამავლობის შესახებ

ქართული ე.წ. ხლეჩილი ერგატიული წყობის (split ergativity) მქონე ენაა, რომელშიც პარალელურად დასტურდება როგორც ერგატიული, ასევე არაერგატიული ფორმები. ეს დაყოფა დამოკიდებულია დროისა და ასპექტის გამიჯვნაზე. დრო-ასპექტი-კილო (TAM) ქართულში ტრადიციულად „მწკრივებად“ იწოდება და წარმოდგენილია სამი სერიის სახით. იხ. ცხრილი 1.

ცხრილი 1: დრო-ასპექტი-ვილოს სერიები
(შანიძის მიხედვით, 1980)

სერიები	წრეები	მწკრივები
I	აწმყო	აწმყო უწყვეტილი აწმყოს კავშირებითი
	მომავალი	მყოფადი ხოლმეობით-შედგობითი მყოფადის კავშირებითი
II		წყვეტილი მეორე კავშირებითი
III		პირველი თურმეობითი მეორე თურმეობითი
		მესამე კავშირებითი

წინამდებარე კვლევისათვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მეორე სერიის მწკრივები, რომლებშიც მოისაზრება სრული ასპექტის არსებობა, რადგანაც გარდამავალი ზმნების სუბიექტი ერგატიულ ბრუნვას მხოლოდ ნამყო სრულში ითხოვს. ერგატიული წყობა გულისხმობს, რომ გარდაუვალ სუბიექტსა (S) და ობიექტს (O) მსგავსი, ძირითადად, აბსოლუტივის კოდირება ახასიათებს, ზოგ ენაში – ნომინატიური, მაშინ, როცა გარდამავალ სუბიექტს (A) თავისი საკუთარი ერგატიული ბრუნვა აქვს. ქართულს მკვეთრად გამოხატული ერგატიული წყობა არ ახასიათებს, თუმცა ლიტერატურაში იყო ქართულის აქტიური წყობის სახით წარმოჩენის მცდელობა, სადაც არაერგატიული ზმნების სუბიექტებს – A, ხოლო დანარჩენ გარდაუვალ ზმნებს O ახასიათებს. წყობების შესადარებლად იხ. ცხრილი 2.

ცხრილი 2: აკუზატიური vs ერგატიული vs აქტიური წყობა

	აკუზატიური წყობა		ერგატიული წყობა		აქტიური წყობა	
გარდამავალი	SNOM	OACC	SERG	OABS	SERG	OABS
არაერგატიული	SNOM		SABS		SERG	
არაკუზატიური	SNOM		SABS		SABS	

აღნიშნული საკითხი აქტიურად განიხილება ჰარისსა და ჰიუიტს შორის, ჰარისი მხარს უჭერს აქტიურ წყობას, ხოლო ჰიუიტი ერგატიულს (იხ. Harris 1981, 1982, 1990; Hewitt 1982, 1987, 1995; ასევე, იხ. Amiridze 2006 ქართულის ერგატიულობის შესახებ). თუმცა, არსებობს ძალიან ბევრი ერგატიული ენა, რომელშიც არაერგატიული ზმნების არგუმენტს ერგატიული ბრუნვა აქვს. წინამდებარე მსჯელობისთვის არაერგატიული ზმნები ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგანაც ზუსტად ამ ზმნების შემთხვევაში ჩნდება პრობლემები როგორც თეორიულ, ასევე ემპირიულ დონეზე.

1.3. კორპუსული მონაცემები და წინასწარი ვარაუდი

ქართულში დიფერენცირებული სუბიექტის მარკირების (DSM) თვისებების შესწავლაზე ორიენტირებული პროექტის ფარგლებში 2019 წელს მოხდა კორპუსული მონაცემების შეგროვება. მონაცემების მოპოვების მთავარ ამოცანას წარმოადგენდა არა ენის კომუნიკაციურ სიტუაციაში დოკუმენტირება, არამედ DSM-ის მახასიათებელი სხვადასხვა გრამატიკული თვისებით მანიპულირება ქართულში. ზეპირი კორპუსის შექმნის ძირითად მიზანს წარმოადგენდა: ა) DSM-ის თვისებებისა და გამოყენების შესწავლა და ბ) DSM-ის მთავარი ნიშნების იდენტიფიცირება სხვადასხვა დიაგნოსტიკური ტესტის საფუძველზე.

კორპუსი მოიცავს 21 ინფორმანტის მონაცემებს, ვისთვისაც ქართული მშობლიურია (მათ შორის, 6 ბილინგვია). კვლევაში მონაწილე პირების (6 კაცი და 15 ქალი) როგორც ასაკობრივი ზღვარი, ასევე პროფესიული გამოცდილება სხვადასხვანაირია. ასაკი მერყეობს 16-დან 74 წლამდე, საშუალო ასაკი არის 37,76. ყველა ინფორმანტმა ერთნაირი ტესტი შეავსო. შესაბამისად, მოგროვილი მონაცემები მაქსიმალურად შედარებადია. ბილინგვების ჩართულობის მიზანს წარმოადგენდა იმ პრობლემური საკითხების გამოვლენა, რომელიც ჩნდება მხოლოდ მაშინ, როცა ინფორმანტი ფლობს სტრუქტურულად განსხვავებულ ერგატიულ და აკუზატიურ სისტემებს ან მშობლიურ, ანდა ბილინგვურ პროფესიონალურ თანაბარ დონეზე. ბილინგვების მეორე ენას რუსული წარმოადგენდა, რომელიც არამონათესავე ენათა ოჯახს განეკუთვნება.

ზეპირი მონაცემები ინტერვიუებით და სხვადასხვა დიაგნოსტიკური ტესტით მოიცავდა 19 სავარჯიშოს, რომლებშიც, როგორც მინიმუმ, 7 წინადადება უკავშირდებოდა DSM-ს სხვადასხვა გრამატიკული თვისების მანიპულირებით. ტესტები მოიცავდა, მაგრამ არ შემოიფარგლებოდა შემდეგი საკითხებით: ბრუნვის მინიჭების დამოკიდებულების შემოწმება სუბიექტის სულიერებასა და ზმნის გარდამავლობაზე,

სტრუქტურული და არასტრუქტურული ბრუნვის დაპირისპირება, დატიური და ერგატიული სუბიექტის რაობის დადგენა და სხვ.

DCT-ზე დაყრდნობით წინასწარი ვარაუდი ასეთია: ERG ენიჭება გარდამავალი და არა გარდაუვალი პრედიკატების არგუმენტს, სადაც ორი NP ერთ დონეზე გვხვდება. თუმცა, პრობლემები ჩნდება არაერგატიულ გარდაუვალ ზმნებთან, რომლებშიც შიდა არგუმენტი ნათლად წარმოდგენილი არ არის¹ და რომლებიც ითხოვს ერგატივს. მეცნიერთა ვარაუდით, მსგავს შემთხვევებში უნდა არსებობდეს ფარული არგუმენტი (implicit argument), რომელიც ერგატივის მინიჭებისას ბრუნვის ოპოზიციას (case competitor) წარმოადგენს (იხ. Levin 1983, Bobaljik 1993, Laka 1993 და სხვ. ბასკურ ენაში ფონეტიკურად ნულოვანი არგუმენტის არსებობის შესახებ). აღნიშნული კვლევის მთავარი ამოცანაა ემპირიული მონაცემების საფუძველზე იმის ჩვენება, რომ გარდამავლობა ერგატივის მინიჭებას გარდაუვალი არაერგატიული ზმნების შემთხვევებშიც განაპირობებს.

სტატიის სტრუქტურა შემდეგია: ნაწილი 2 განიხილავს ექსპერიმენტულ დონეზე ბრუნვის მინიჭების დამოკიდებულებათა ტესტირებას ისეთი თვისებებისა, როგორებიცაა სულიერება, დრო და ასპექტი და გარდამავლობა; ნაწილი 3 მოიცავს სამ ქვეთავს, რომლებშიც ნაჩვენებია და გაანალიზებულია კვლევის შედეგები, კერძოდ: ა) სუბიექტისა და პრედიკატის სხვადასხვა თვისებით მანიპულირება (3.1), ბ) მონაწილეების ინტუიციის ტესტირება (3.2) და გ) პრობლემურ წინადადებებში გამოყენებული სტრატეგიები (3.3); ნაწილი 4 აერთიანებს ამ საკითხების განხილვას და დასკვნით შენიშვნებს.

2. კვლევითი ნაწილი

კვლევის მთავარი მიზანია ქართულენოვანი ემპირიული მასალის საფუძველზე ბრუნვის მინიჭების გარდამავლობაზე დამოკიდებულების შესწავლა. აღნიშნული მიზნის მისაღწევად კორპუსულ მასალაზე დაყრდნობით ჩატარდა ექსპერიმენტი, რომელიც შემდეგ საფეხურებს მოიცავდა: ა) კორპუსის შექმნა; ბ) კორპუსის ტრანსკრიბირება Toolbox-ისა და ELAN-ის გამოყენებით; გ) ბრუნვის მინიჭების დამოკიდებულების ტესტირება გარდამავლობასთან მიმართების დასადგენად სპეციალურად შედგენილი კითხვარების საშუალებით. აღნიშნული ექსპერიმენტი ამ ნაწილში დაწვრილებით განიხილება.

1 ქართულში ზოგიერთ არაერგატიულ ზმნას შეუძლია ობიექტის დართვა, მაგალითად *იცეკვა ცეკვა*, *იმღერა სიმღერა* და სხვ. არაერგატიულ ზმნებთან შიდა არგუმენტის გამოყენება ვრცლად სხვა სტატიაშია წარმოდგენილი და ამიტომაც აქ აღარ განიხილება.

ექსპერიმენტი, რომელიც იკვლევდა ბრუნვის მინიჭების დამოკიდებულებას გარდამავლობაზე, სულიერებაზე, დროსა და ასპექტზე 1.3 პუნქტში აღწერილი კორპუსის ნაწილს წარმოადგენს. ის სხვადასხვა პირობას მოიცავდა (იხ. ცხრილი 3), კერძოდ, აქ შედიოდა სამი ძირითადი ფაქტორით მანიპულირება: პრედიკატის ტიპი (4 დონე ზმნის გარდამავლობაზე დაყრდნობით: გარდამავალი, ირიბ-გარდამავალი, არაერგატიული და არააკუზატიური), სუბიექტის სულიერების თვისება (3 დონე: ვინ ჯგუფი, რა ჯგუფი (სულიერი) და რა ჯგუფი (უსულლო)) და წინადადების შედგენა დროის კატეგორიის გათვალისწინებით (3 დონე ასპექტურ სხვაობაზე დაყრდნობით: უსრული, სრული და პერფექტი).

ცხრილი 3: ექსპერიმენტის პირობები

პრედიკატის ტიპი გარდამავლობა	სუბიექტის თვისება სულიერება	წარსულში წინადადებების შედგენა ასპექტი
გარდამავალი	ვინ ჯგუფი	IPFV
	რა ჯგუფი (სულიერი)	PFV
	რა ჯგუფი (უსულლო)	PRF
ირიბ-გარდამავალი	ვინ ჯგუფი	IPFV
	რა ჯგუფი (სულიერი)	PFV PRF
არაერგატიული	ვინ ჯგუფი	IPFV
	რა ჯგუფი (სულიერი)	PFV
	რა ჯგუფი (უსულლო)	PRF
არააკუზატიური	ვინ ჯგუფი	IPFV
	რა ჯგუფი (სულიერი)	PFV
	რა ჯგუფი (უსულლო)	PRF

სამი ფაქტორი შემდეგი მიზეზით შეირჩა: პირველი – გარდამავლობა – გადამწყვეტი ფაქტორია ერგატიული ბრუნვის მინიჭების თვალსაზრისით ნამყო სრულში. შესაბამისად, აქ შეიძლება არსებობდეს ბრუნვის შერჩევის გრადაცია ან, როგორც მინიმუმ, ყოყმანი/შეყოვნება ზმნების დამუშავების პროცესში. საუბარია იმ არაერგატიულ ზმნებზე, რომლებსაც სტრუქტურაში შიდა არგუმენტი არ

გააჩნიათ, თუმცა მაინც ირჩევენ ერგატივს და იმ ზოგიერთ არააკუზატიურ ზმნაზე, რომლებიც ნამყო სრულის საკუთარ ფორმებს სესხულობენ გარდამავალი ზმნებისაგან. მეორე – სულიერება – შეიძლება იმიტომ, რომ უსულო ობიექტები ერგატიული ენების უმეტესობაში ერგატიულ ბრუნვას ვერ იღებენ მინიჭებული თემატური როლის ზეგავლენით, რომელიც ასოცირდება გარე და არა შიდა არგუმენტთან. მიუხედავად იმისა, რომ სულიერება არ წარმოადგენს ბრუნვის მინიჭების შემზღვეველს ქართულში, უსულო სუბიექტები ძალიან იშვიათად გამოიყენება გარდამავალი ზმნების სუბიექტების ფუნქციით. ინფორმანტების სამაგალითო ნიმუშების გარჩევა იძლევა პრობლემის აღმოჩენის შესაძლებლობას უსულოებთან ერგატივის დამუშავების თვალსაზრისით. და ბოლოს, ნამყო სრული არის ერგატიული ბრუნვის მინიჭების აუცილებელი პირობა.

ამოცანას წარმოადგენდა იმავე წინადადებების წარსულ დროში გადაყვანა: (ა) IPFV.PST; (ბ) PFV.PST; (გ) PRF.PST. დროისა და ასპექტის ცვლილება ქმნის სუბიექტის ბრუნვის ცვლილების წინაპირობას გარდამავალ და არაერგატიულ ზმნებთან და ბრუნვის შენარჩუნების წინაპირობას გარდაუვალ არაერგატიულ (და/ან პასიურ)² ზმნებთან ქართულში. გარდამავალ და გარდაუვალ არააკუზატიურ ზმნებთან დაკავშირებით მოსალოდნელი პასუხები იხ. (1) და (2).

(1)

ა.	<i>kal-i</i>
woman- NOM	<i>a-chven-eb-d-a</i>
PR-show-THM- IPFV -3.SG.SBJ:PST	<i>surat-s</i>
picture-DAT
‘Woman was showing a picture.’			
ბ.	<i>kal-ma</i>
woman- ERG	<i>a-chven-a</i>
PR-show-3.SG.SBJ: PFV .PST	<i>surat-i</i>
picture-NOM
‘Woman showed a picture.’			
გ.	<i>kal-s</i>
woman- DAT	<i>u-chven-eb-i-a</i>
PV-show-THM- PRF -3.SG.SBJ:PST	<i>surat-i</i>
picture-NOM
‘Woman has shown a picture.’			

2 არსებობს აზრთა სხვადასხვაობა ზოგიერთი ზმნის შესახებ, რომელიც იწარმოება (-ი)-სა და -ებ-ის გამოყენებით, კერძოდ, არის თუ არა მსგავსი ფორმები გარდაუვალი არააკუზატიური, არაერგატიული თუ პასიური (იხ. ჩიქობავა 2008 [1950], 1952; ლომთათიძე 1953; ნოზაძე 1958, 1961; შანიძე 1980, 1981; ჯორბენაძე 1983; მელიქიშვილი 2001, Melikishvili, Humphries and Kupunia 2008 და სხვ.).

(2)

- ა. *bavshv-i* *i-mal-eb-od-a* *otakh-shi*
 child-**NOM** PV-hide-THM-**IPFV**-3.SG.SBJ:PST room-in
 ‘Child was hiding in the room.’
- ბ. *bavshv-i* *da-i-mal-a* *otakh-shi*
 child-**NOM** PR-PV-hide-3.SG.SBJ:**PFV**.PST room-in
 ‘Child hid in the room.’
- გ. *bavshv-i* *da-malul-a* *otakh-shi*
 child-**NOM** PR-hidden-COP:3.SG.SBJ:**PRF**.PST room-in
 ‘Child was hidden in the room.’

ექსპერიმენტის დროს გამოიყენებოდა პერფექტის ფორმებიც, რადგანაც მხოლოდ აღნიშნული ფორმები აჩვენებს ნათლად პრედიკატების ტიპს და იძლევა სტრუქტურულ დონეზე გარდაუვალი ზმნის ტესტირების შესაძლებლობას: ზმნა არაერგატიულია თუ არააკუზატიური. შესაბამისად, გარდაუვალი არაერგატიული ზმნები გარდამავლების მსგავსად პერფექტის ფორმებს აწარმოებს ინვერსიულად გამოყენებული სუბიექტის შეთანხმების ნიშნების ზმნაზე დართვით, ხოლო გარდაუვალი არააკუზატივები და პასივები დამხმარე ზმნების დართვით, იხ. (3ა) და (3ბ).

(3)

ა. არაერგატიული ზმნების PRF, სუბიექტი DAT-ში	
SG	PL
<i>m-i-kʷamat-i-a</i> ‘to argue’ 1SG.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG.OBJ[SBJ]	<i>gv-i-kʷamat-i-a</i> 1PL.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG.OBJ[SBJ]
<i>g-i-kʷamat-i-a</i> 2SG.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG.OBJ[SBJ]	<i>g-i-kʷamat-i-a-t</i> 2SG.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG.OBJ[SBJ]-PL
<i>u-kʷamat-i-a</i> [3SG.SBJ[OBJ]]PV-argue-PRF-3SG.OBJ[SBJ]	<i>u-kʷamat-i-a-t</i> [3SG.SBJ[OBJ]]PV-argue-PRF-3SG.OBJ[SBJ]-PL

ბ. არაკუბატიური და პასიური ზმნების PRF, სუბიექტი NOM-ში	
SG	PL
<i>da-v-mjdar-var 'to sit'</i>	<i>da-v-mjdar-var-t</i>
PR-1SBJ-sit-COP:1SG.SBJ:PRF	PR-1SBJ-sit-COP:1SBJ-PL:PRF
<i>da-mjdar-khar</i>	<i>da-mjdar-khar-t</i>
PR-sit-COP:2SG.SBJ:PRF	PR-sit-COP:2.SBJ-PL:PRF
<i>da-mjdar-a</i>	<i>da-mjdar-an</i>
PR-sit-COP:3SG.SBJ:PRF	PR-sit-COP:3PL.SBJ:PRF

ამ შემთხვევებში მოსალოდნელი იყო იმის გამოვლენა, სად ჩნდება პრობლემები/შეცდომები გარდაუვალი ზმნების წარმოებისას. გარდა ამისა, პერფექტი ასევე გამოიყენება ენის მცოდნის ინტუიციური წარმოების შესამოწმებლად.

ყველა მაგალითი თხრობით კილოში იყო, რადგანაც კითხვების თანმიმდევრობას შეიძლება მოეხდინა ზეგავლენა ინფორმანტების პასუხებზე, მაგალითების შერჩევა მოხდა შერეული პრინციპით, კერძოდ, ერთმანეთში არეული იყო გარდამავალი / ირიბ გარდამავალი / გარდაუვალი ზმნები. იმისათვის, რომ ინფორმანტს არ შეეძლო მხოლოდ ერთი სტრუქტურის გამოყენება და ეს გამორიცხავდა წინა წინადადების ზეგავლენას მომდევნო წინადადების შედგენაზე. გარდა ამისა, არანაირი მინიშნება არ არსებობდა დროის ფორმის შერჩევასთან დაკავშირებით. ამ გზით ხდებოდა ინფორმანტების ტესტირება სხვადასხვა პრედიკატთან გამოყენების უფრო პროდუქტიული ფორმის ამოცნობის მიზნით. ექსპერიმენტულ მასალაში ჩაიღო თითო პირობის შესაბამისი შემავსებელი წინადადება, რომლებსაც ჰქონდათ ნომინატიური კონსტრუქცია ე.ი. სუბიექტის ბრუნვას PFV.PST-ში ნომინატივი წარმოადგენდა, სამაგალითოდ იხ. (4).

(4)

<i>uamrav-i</i>	<i>khe-Ø</i>	<i>i-ch'ʻ-eb-a</i>
lots-NOM	tree-NOM	PV-cut-THM-3SG.SBJ:PRS
'A lot of trees are being cut.'		

შესაბამისად, ინფორმანტებმა არ იცოდნენ პასუხების დანიშნულება და პასუხობდნენ ისე, როგორც ბუნებრივ გარემოში. გამოიყენებოდა, ასევე, ზოგიერთი პრობლემური გარდაუვალი ზმნა, რომელიც ყველა ფორმას არ აწარმოებდა. ასეთი ტესტირების მთავარ პრინციპს წარმოადგენდა წარმოებითი მოდელების ტესტირება და პრობლემური ლაკუნების გამოვლენა ერგატიული ბრუნვის გარდაუვალ ზმნებთან გამოყენებასთან დაკავშირებით.

3. შედეგები და ანალიზი

შედეგები ეყრდნობა 15 ინფორმანტის პასუხს. ბილინგვების ჯგუფის შედეგების განხილვა არ ხდება, რადგანაც გასათვალისწინებელია ის, რომ ბილინგვებში ჩნდება ნომინატივის გამოყენება ერგატივის მაგივრად, რაც შიდალინგვური/ტრანსფერული შეცდომებით აიხსნება. ბილინგვების შედეგების წარმოჩენას ცალკე სტატია დაეთმობა.

ექსპერიმენტის შედეგები სამ ნაწილად იყოფა, რომლებშიც განიხილება ბრუნვის მინიჭების გარდამავლობაზე დამოკიდებულების სხვადასხვა ასპექტი და წარმოდგენილია შემდეგნაირად: ნაწილი 3.1 მოიცავს ინფორმაციას პრობლემებისა და/ან სირთულეების შესახებ, რომლებიც წარმოიშვა წინადადებების შედგენისას სხვადასხვა პრედიკატის გამოყენებით; ნაწილი 3.2-ით მოწმდება ინფორმანტების ინტუიცია სხვადასხვა პრედიკატების გამოყენებით უფრო პროდუქტიული ფორმების გამოვლენის თვალსაზრისით; ნაწილი 3.3 აღწერს სტრატეგიებს, რომლებსაც მიმართავენ ინფორმანტები ნამყო სრულის პრობლემური ფორმების წარმოებისას.

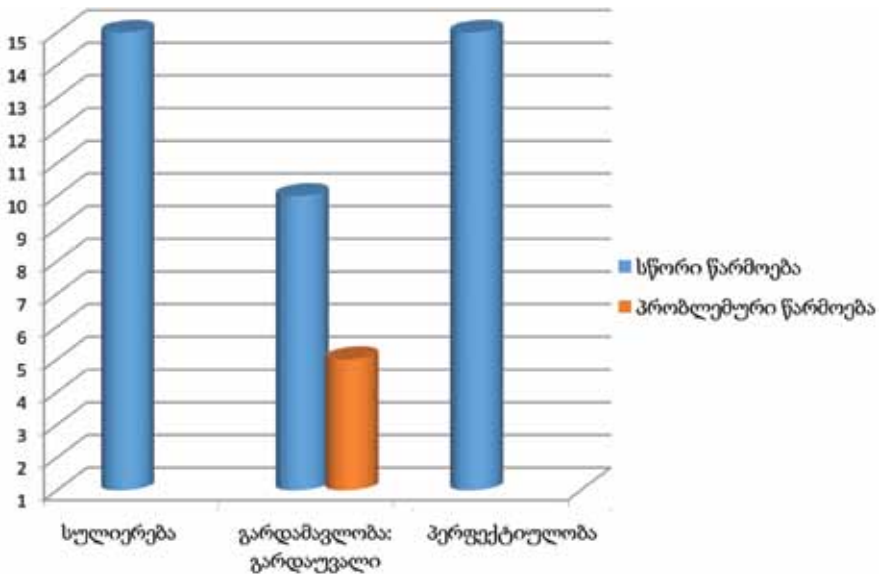
3.1. სულიერებით, დროითა და ასპექტით და გარდამავლობით მინიჭებულების შედეგები

პირველი, რაც შემოწმდა იყო სულიერება/უსულოება, კერძოდ, დამოკიდებულია თუ არა ერგატიული ბრუნვის მინიჭება სულიერება/უსულოების კატეგორიაზე ქართულში. ბევრ ენაში (მაგალითად, ჰინდი, ბასკური და სხვ.) ერგატივი ასოცირდება სუბიექტის აგენსურობასა და ნებელობასთან, რაც სულიერი საგნების ტიპიურ მახასიათებლებს წარმოადგენს. წინადადებებში იყო წარმოდგენილი სუბიექტები ვინ ჯგუფის, რა ჯგუფის (სულიერი) და რა ჯგუფის (უსულო) სხვადასხვა ტიპის პრედიკატთან, იხ. (5ა), (5ბ) და (5გ).

(5)

ა.	<i>kal-i</i> woman-NOM 'Woman worries.'		<i>dard-ob-s</i> WORRY-THM-3SG.SBJ:PRS	
ბ.	<i>av-i</i> unkind-NOM	<i>dzhagh-i</i> dog-NOM	<i>k'ben-s</i> bite-3SG.SBJ:PRS	<i>bavhsv-eb-s</i> child-PL-DAT 'Angry dog bites children.'
გ.	<i>khe-Ø</i> tree-NOM	<i>i-skh-am-s</i> PV-COVER-THM-3SG.SBJ:PRS	<i>potol-s</i> leaf-DAT	'Tree covers with leaves.'

PFV ასპექტის გამოყენების შემთხვევებში პრობლემები არ გამოვლინდა – ERG ენიჭებოდა გარე არგუმენტს, რომელიც აკმაყოფილებდა სინტაქსური კონსტრუქციის მოთხოვნებს (სტრუქტურაში მეორე NP-ს არსებობას ან პრედიკატის არაერგატიულ ტიპს). ზოგიერთი პრობლემა წარმოჩინდა მაშინ, როცა ხდებოდა PFV.PST-ის წარმოება გარდაუვალ არაერგატიულ ზმნებთან და როცა აღნიშნული წარმოება არ იყო დამოკიდებული სუბიექტის თვისებებზე, არამედ სტრუქტურაში მეორე არგუმენტის არსებობაზე. მაგალითად, 3.2 პუნქტში მითითებულ მაგ. (6)-ში ‘მერი იცინის’ ერთ-ერთმა ინფორმანტმა გამოიყენა არა ფორმა *meri-m.ERG gaitsina*, არამედ *meri-s.DAT gaetsinos*, რითაც მოსალოდნელი ფორმა ჩაანაცვლა არააკუზატიური ზმნის ‘ეცინება’ კავშირებითის ფორმით, სადაც სუბიექტი დატივიშია და ამით, თავი აარიდა PFV.PST-ის ერგატივთან წარმოებას. ზოგიერთმა სხვა ინფორმანტმა გაიმეორა IPFV.PST-ის ფორმები არაერგატიულ პრედიკატებთან PFV.PST-ის წარმოებისას და შემდეგ სცადა, სწორი ფორმის მოძებნა ან შეეყვნდა წარმოებისას³. მსგავსი რამ არასოდეს ხდება გარდამავალი ზმნების შემთხვევაში, რომლებსაც სტრუქტურაში აქვთ ნათლად გამოხატული მეორე არგუმენტი. კვლავ, მსგავს შემთხვევებში არასოდეს ხდებოდა ზმნის არასწორი გამოყენება, არამედ ხდებოდა სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენება შეცდომების არიდების მიზნით, რაც განიხილება 3.2 პუნქტში. მონაცემების სანახავად იხ. სურათი 1.

სურათი 1. სულიერებით, დროითა და ასპექტით და გარდამავლობით მანიპულირების შედეგები

3 თუნდაც ისეთი შორისდებულის გამოყენებით, როგორცაა „ვაიმე“.

წარმოდგენილი მონაცემები აჩვენებს, რომ პრობლემები არ ჩნდება სრულ ასპექტთან და სუბიექტის სულიერება/უსულოებასთან დაკავშირებით. ყველა მონაწილე (ჯამურად 15) სწორად პასუხობდა და სწრაფად ამუშავებდა მონაცემებს, თუმცა ზოგიერთ პრობლემურ შემთხვევაში ჩერდებოდნენ, რაც დაწვრილებით განხილულია პუნქტ 3.2-სა და 3.3-ში. პრედიკატების სხვადასხვა გარდამავალ/გარდაუვალ ტიპთან დაკავშირებით, გარდაუვალ ზმნებთან ჩნდებოდა განსაზღვრული პრობლემები. როგორც პირველ სურათში ჩანს, 10-მა ინფორმანტმა ყველა კითხვას სწორად გასცა პასუხი, ხოლო 5 ინფორმანტს პრობლემები შეექმნა გარდაუვალ პრედიკატებთან PFV.PST-ის წარმოებასთან დაკავშირებით.

3.2. ინფორმანტების ინტუიციის ტესტირების შედეგები

ტესტი იმ სახით შემუშავდა, რომ ინფორმანტებს ჰქონოდათ წარსულ დროში ნებისმიერი წინადადების წარმოების შესაძლებლობა: PFV, IPFV და PRF ფორმის შერჩევის შემოწმება ხდებოდა იმაზე დაყრდნობით, თუ რომელი ტიპის პრედიკატი მისცემდა ინფორმანტის ინტუიციის შემოწმების შესაძლებლობას სხვადასხვა პრედიკატის პროდუქტიული გამოყენების თვალსაზრისით. ფსიქოლოგიურად უფრო ბუნებრივი და პროდუქტიული ვარიანტის შემოწმება ხდება პირველ ჯერზე შერჩეულ ფორმაზე დაყრდნობით, რაც გამორიცხავს იმ ზეგავლენას, რომელსაც შესაძლოა იწვევდეს წინა წინადადება მომდევნო წინადადების სინტაქსური გარჩევის თვალსაზრისით (იხ. Bock 1987, 1990; Cowart 1997).

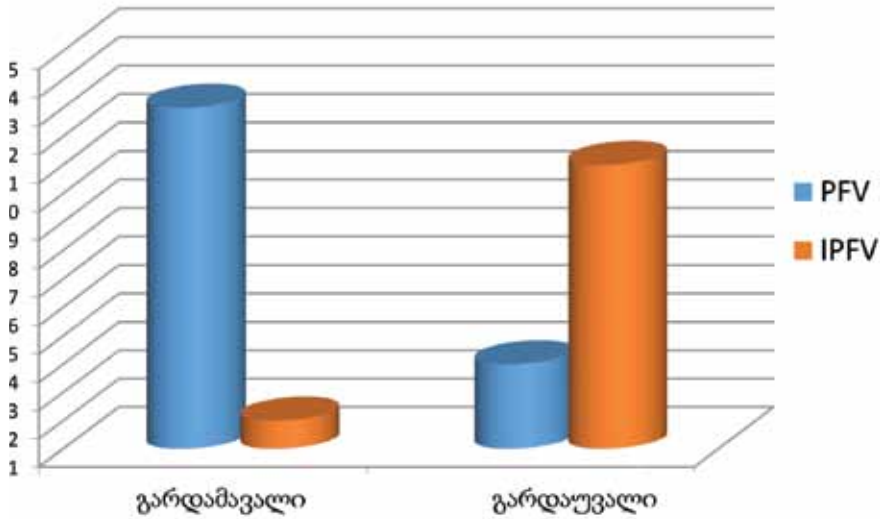
PFV, IPFV და PRF ასპექტების წარმოებამ პრედიკატების სხვადასხვა ტიპთან გამოავლინა, რომ პირველი ფორმა, რომელსაც ირჩევდნენ ინფორმანტები გარდამავალი და ირიბ გარდამავალი ზმნების შემთხვევაში, იყო PFV.PST, ე.ი. ფორმა, რომელიც პოტენციურად გამოიყენებოდა ERG-თან, ხოლო გარდაუვალ ზმნებთან პირველ ჯერზე ირჩევდნენ IPFV.PST-ს, ე.ი. ფორმას, რომელიც პოტენციურად ითხოვდა NOM-ს. მნიშვნელობა არ ჰქონდა, გარდაუვალ ზმნებში იყო თუ არა წარმოდგენილი არაერგატივები, ე.ი. ფორმები, რომლებიც ითხოვენ ERG-ს PFV.PST-თან (6), ან არააკუზატივები და/ან პასივები, ე.ი. ფორმები, რომლებიც ითხოვენ NOM-ს PFV.PST-თან (7).

(6)

ა.	<i>meri-Ø</i>	<i>i-tsin-i-s</i>
	Mary-NOM	PV-laugh-THM-3SG.SBJ:PRS
	‘Mary laughs.’	

ბ.	<i>meri-Ø</i> Mary-NOM 'Mary was laughing.'	<i>i-tsin-od-a</i> PV-laugh-IPFV-3SG.SBJ:PST
გ.	<i>meri-m</i> Mary-ERG 'Mary laughed.'	<i>ga-i-tsin-a</i> PR-PV-laugh-3SG.SBJ:PFV.PST
დ.	<i>meri-s</i> Mary-DAT 'Mary has laughed.'	<i>ga-u-tsin-i-a</i> PR-PV-laugh-PRF-3SG.SBJ:PST
(7)		
ა.	<i>sakhl-i</i> house-NOM 'The house is heated.'	<i>tb-eb-a</i> heat-THM-3SG.SBJ:PRS
ბ.	<i>sakhl-i</i> house-NOM 'The house was heated (several times).'	<i>tb-eb-od-a</i> heat-THM-IPFV-3SG.SBJ:PST
გ.	<i>sakhl-i</i> house-NOM 'The house was heated (once).'	<i>ga-tb-a</i> PR-heat-3SG.SBJ:PFV.PST
დ.	<i>sakhl-i</i> house-NOM 'The house has been heated.'	<i>ga-mtbar-a</i> PR-heated-COP:3.SG.SBJ:PRF.PST

შესაბამისად, პირველი შერჩეული ფორმა იყო ის, რომელიც ნაჩვენებია (7ბ) და (8ბ). PRF ასპექტიანი ფორმები იყო უგულვებელყოფილი, არც ერთმა ინფორმანტმა არ გამოიყენა პირველ ჯერზე წინადადებები PRE.PST-თან. ორმა ინფორმანტმა მიმართა ყველა ფორმის ერთ ასპექტში წარმოების სტრატეგიას მათ შორის IPFV/PFV და მერე გადააქცია წინადადება საპირისპირო ასპექტის მქონე წინადადებად. შედეგები არ გამოხატავს ასპექტის არასწორი გამოყენების ფაქტებს, რაც მნიშვნელოვანია ბრუნვის შერჩევის პრინციპების დასადგენად, არამედ ეყრდნობა ინფორმანტების ინტუიციურ გადაწყვეტილებას, თუ რომელი ფორმა გამოიყენება პირველ ჯერზე, რადგანაც ის უფრო ბუნებრივია პრედიკატის გარდამავალი/გარდაუვალი ტიპის თვალსაზრისით. სურათი 2 აჩვენებს აღნიშნული საკითხის სტატისტიკურ შედეგს.

სურათი 2. ინტუიციის ტესტირების შედეგები გამოყენების უფრო პროდუქტიული ფორმის გამოვლენის მიზნით⁴

მეორე სურათიდან ჩანს, რომ 13-მა ინფორმანტმა წინადადებები გარდამავალი პრედიკატებით PFV.PST-ში აწარმოა, ხოლო 11-მა გარდაუვალი ზმნებით IPFV.PST-ში, მიუხედავად გარდაუვალი ზმნის ტიპისა. ბოლო შედეგი ასაბუთებს გარდაუვალი ზმნების პრობლემურობას ERG მინიჭებასთან დაკავშირებით.

3.3. პრობლემურ წინადადებებში ინფორმანტების მიერ გამოყენებული სტრატეგიების ანალიზი

არსებობს ზოგიერთი გარდაუვალი ზმნა⁵, მაგალითად, იფიცება, ილანძღება, ივინება და ა.შ., რომლებიც პრობლემურია პრედიკატის ტიპის თვალსაზრისით. ერთი მხრივ, სტრუქტურულად მათი ქცევა გარდაუვალ არააკუზატივებს წააგავს (რაც მოწმდება მათი PRF წარმოებითა და სხვადასხვა მორფოლოგიური ნიშნით, კერძოდ, PRS-ში -ებ თემატური სუფიქსით და -ა 3SG შეთანხმების მარკერით, რაც უფრო დამახასიათებელია არააკუზატივებისათვის და პასივებისთვის, შდრ.

4 სურათში წარმოდგენილი მონაცემები არ ასახავს იმ ორი ინფორმანტის პასუხებს, ვინც გამოიყენა წინადადების წარმოების ზემოხსენებული სტრატეგია – პირველ ჯერზე IPFV/PFV და შემდეგ საპირისპირო ასპექტში გამოყენებით. აღნიშნული სტრატეგია არ გვაძლევს ინტუიციის დონეზე პრედიკატის ტიპისა და ასპექტის კავშირის შემოწმების შესაძლებლობას.

5 ზოგიერთი მეცნიერი მათ პასივებად მიიჩნევს, იხ. სქოლიო 1.

იწერება), მეორე მხრივ, სემანტიკურად ეს ზმნები გამოხატავს აგენსურ აქტივობას, რაც დამახასიათებელია არაერგატიული ზმნებისათვის. ამ ზმნების შემთხვევაში პრობლემა ჩნდება PFV.PST-ში, სადაც ფორმა ან არ არსებობს, ან ივსება გარდამავალი ზმნის რეფლექსივის გამოყენების გზით და აღნიშნული ჩანაცვლების შედეგად ERG ენიჭება სუბიექტს. ერთი მნიშვნელოვანი შემთხვევა ვლინდება ინფორმანტების მიერ გამოყენებულ სტრატეგიებთან დაკავშირებით, იხ. (8).

(8)

<i>av-i</i>	<i>dzaghl-i</i>	<i>i-k'bin-eb-a</i>
unkind-NOM	tree-NOM	PV-bite-THM-3SG.SBJ:PRS

'Angry dog bites.'

ეს წინადადება მიეწოდა ინფორმანტებს მსგავსი ზმნის ირიბ გარდამავალი კონსტრუქციის მაგალითის შემდეგ (9) ისე, რომ ინფორმანტებს ჰქონდათ შეგრძნება, რომ უნდა გამოეყენებინათ PFV.PST-ის ფორმა, რომელიც განსხვავებული უნდა ყოფილიყო გარდამავალი პრედიკატისგან.

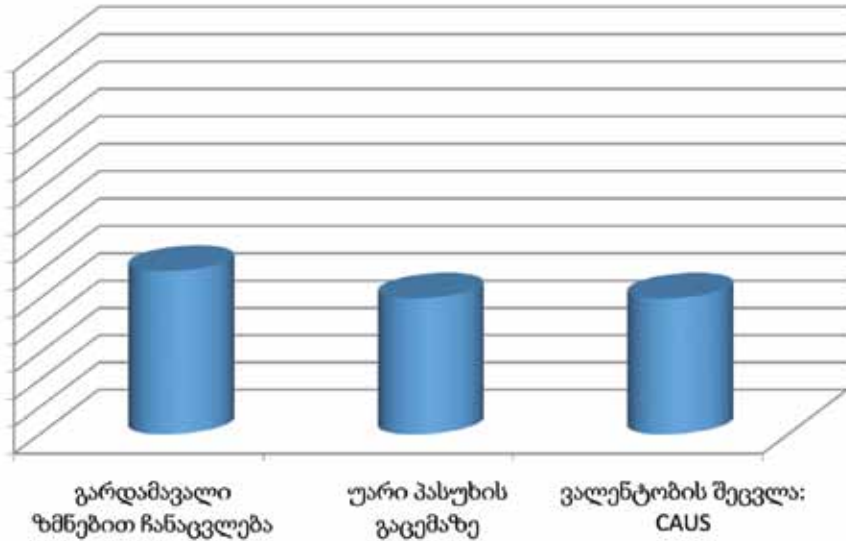
(9)

<i>av-i</i>	<i>dzhaghl-i</i>	<i>k'ben-s</i>	<i>bavhsv-eb-s</i>
unkind-NOM	dog-NOM	bite-3SG.SBJ:PRS	child-PL-DAT

'Angry dog bites children.'

ფორმა *ო-კბინ-ებ-ა* (9) ივსებს PFV.PST-ს გარდამავალი რეფლექსივით *ო-კბინ-ა* არააკუზატიური გარდაუვალი ზმნის შემთხვევაში *ო-რეფლექსივის* ნიშნით, მაშინ, როცა ფორმა *კბენ-ს* (10), ე.ი. არაპირდაპირი გარდამავალი პრედიკატი PFV.PST-ს აწარმოებს მიზნის არგუმენტის *უ-აპლიკატივის* ნიშნით, *უ-კბინ-ა*.

სურათი 3 აჩვენებს იმ სტრატეგიებს, რომლებსაც მიმართეს ინფორმანტებმა შეცდომებისთვის თავის არიდებისა და სწორი პასუხის გაცემის მიზნით.

სურათი 3. ინფორმანტების მიერ გამოყენებული სტრატეგიების შედეგები

ინფორმანტებმა სამ ძირითად სტრატეგიას მიმართეს PFV.PST ფორმის სიცარიელის შესავსებად: ა) ჩანაცვლეს გარდამავალი ზმნებით, მათ შორის გვთავაზობდნენ ფორმათა მონაცვლეობას ზმნისწინის დართვით, (10ა) და (10ბ) ან ობიექტის დართვით ისე, რომ ხაზი გაესვას წინა წინადადებისგან განსხვავებას; ბ) უარს აცხადებდნენ ფორმის წარმოებაზე, რადგანაც ის არ არსებობს; და, გ) ცვლიდნენ ზმნის ვალენტობას კაუზატიური ფორმების წარმოების გზით.

(10)

ა. *av-ma* *dzhaghl-ma* *u-k'bin-a*
unkind-ERG dog-ERG PV-bite-3SG.SBJ:PFV.PST
'Angry dog bit (someone).'

ბ. *av-ma* *dzhaghl-ma* *da-k'bin-a*
unkind-ERG dog-ERG PR-bite-3SG.SBJ:PFV.PST
'Angry dog bit (someone).'

ზმნისწინის გამოყენება მაგალითებში, როგორცაა (10ბ) ძალიან მნიშვნელოვანია. სხვაობა (10ა)-სა და (10ბ)-ს შორის დამოკიდებულია აპლიკატივის უ-ნიშანზე, რომელიც სტრუქტურას სამიზნე არგუმენტს უმატებს, აღნიშნული არგუმენტი დატივშია, მაშინ, როცა (10ბ)-ს თე-

მის არგუმენტი, პაციენსი, რომელიც აგენსის არგუმენტის ზეგავლენას განიცდის და ითხოვს ნომინატივს (იხ. 11ა და 11ბ).

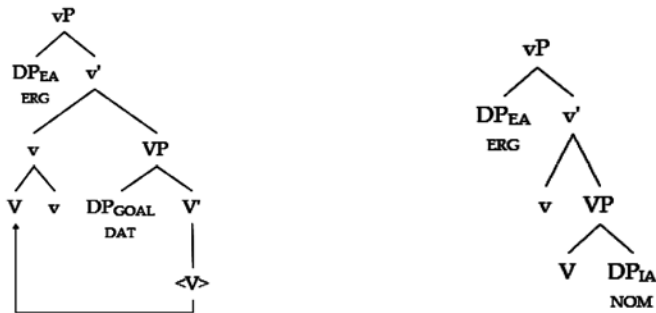
(11)

ა. *av-ma dzhagh1-ma skhva dzagh1-eb-s u-k'bin-a*
 unkind-ERG dog-ERG other dog-PL-DAT PV-bite-3SG.SBJ:PFV.PST
 'Angry dog bit other dogs.'

ბ. *av-ma dzhagh1-ma skhva dzagh1-eb-i da-k'bin-a*
 unkind-ERG dog-ERG other dog-PL-NOM PR-bite-3SG.SBJ:PFV.PST
 'Angry dog bit other dogs.'

შესაბამისად, (11ბ)-ში ჩნდება ჩვეულებრივი გარდამავალი კონსტრუქცია, რომელსაც შიდა არგუმენტი NOM-ში აქვს და შეუძლია ერგატივის წარმოება. შდრ. (11ა) და (11ბ) სტრუქტურები, რომლებიც ნაჩვენებია (12)-ში.

(12) ირიბი გარდამავალი (11ა) გარდამავალი (11ბ)

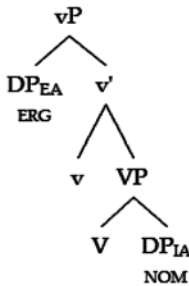
ერთი შეხედვით, შიდა არგუმენტს და- ზმნისწინი ამატებს. ზოგადად, ქართულში სტრუქტურაზე არგუმენტის დამატების ფუნქცია ზმნისწინებს ახასიათებს (ვალენტობის მატების ფუნქციის სანახავად იხ. მახარობლიძე 2010, 77–88). თუმცა, ამ შემთხვევაში არგუმენტის თემა და- ზმნისწინის საშუალებით არგუმენტის ჩარჩოს არ ემატება. უზმნისწინო ფორმა *k'bina.PFV.PST* 'კბინა', რომელიც აჩვენებს საუბრის დროისთვის შედეგის გარეშე დასრულებულ მოქმედებას, ასევე შეიცავს თემის არგუმენტს.⁶ აღსანიშნავია, ასევე, რომ და- ზმნისწინის სემანტიკური მნიშვნელობა ქმედებას მრავლობითობას უმატებს: *ავმა ძაღლმა დაკბინა ვინმე მრავალჯერ* (ზმნისწინების ფუნქციისათ-

6 მაღლობა მინდა მოვახსენო ანონიმურ რეცენზენტს მინიშნებისთვის: *ავმა ძაღლმა კბინა, კბინა და მოკლა*.

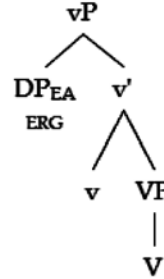
ვის იხ. შანიძე 1980, 239–260). მთავარი ფაქტორი არის ის, რომ ინფორმანტები გარდამავალ კონსტრუქციებს აწარმოებდნენ ზმნისწინების დართვით.

აღნიშნული სტრატეგია ირიბ მინიშნებას იძლევა არაერგატიული ზმნების პრობლემების მოგვარების თვალსაზრისით. DCT-ს თვალსაზრისით თეორიულ დონეზე ყველაზე პრობლემურია არაერგატიული ზმნები, რადგანაც მათ სტრუქტურაში მეორე არგუმენტი არ გააჩნიათ, და, შესაბამისად, არ არსებობს ბრუნვის ოპოზიცია. გარდაუვალი არაერგატიული ზმნები ქართულში გარდამავალი კონსტრუქციების მსგავსია და განსხვავდება მხოლოდ იმით, რომ მათ არ გააჩნიათ ნათლად გამოხატული შიდა არგუმენტი, გარდამავალი (მეორდება სიცხადისათვის (12-დან)) და არაერგატიული სტრუქტურებისათვის იხ. (13).

(13) გარდამავალი

არაერგატიული

ქართულში არაერგატიული ზმნების ნამყო სრულში ბრუნვა არის ERG, ისე, როგორც გარდამავალი სუბიექტის, მაშინ, როცა არააკუზატიურ სუბიექტებში ბრუნვის მორფოლოგია არის NOM, როგორც გარდამავალი ობიექტებისა. თვისებები, რომლებსაც არაერგატივები იზიარებენ გარდამავალ ზმნებთან, სხვებთან ერთად არის შემდეგი: ა) ბრუნვაში ცვალებადი სუბიექტი: TAM სერიების მიხედვით NOM-ERG-DAT, ბ) კაუზატივების წარმოება და, გ) ზმნის ვალენტობის ცვლილება აპლიკატიური ნიშნების დამატების გზით.

ვალენტობის მატება დამახასიათებელია არაერგატიული ზმნებისათვის და აჩვენებს, რომ არაერგატიულ ზმნებს შეუძლიათ შიდა არგუმენტის დამატება ან არსებული ფარული არგუმენტის ნათლად წარმოჩენა ზმნისწინების დამატების გზით, იხ. (14ა) და (14ბ):

(14)

ა.	<i>monadire-m</i>	<i>t'q'e-shi</i>	<i>i-nadir-a</i>
	hunter-ERG	forest-in	PV-hunt-3SG.SBJ:PFV.PST

‘A hunter hunted in the forest.’

- ბ. *monadire-m tq̄e-shi irem-i mo-i-nadir-a*
 hunter-ERG forest-in deer-NOM PR-PV-hunt-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A hunter hunted a deer in the forest.'

(10)-ში წარმოდგენილ მაგალითებთან შედარებით უზმნისწინო ფრომა *ი-ნადირ-ა* არ შეიძლება გამოიყენებოდეს თემის არგუმენტთან NOM-ში.

სხვა სტრატეგია, რომელსაც მიმართეს ინფორმანტებმა, იყო კა-უზატივების წარმოება, რაც, ასევე, ნიშნავს, რომ წინადადება უნდა ყოფილიყო გარდამავალი და მასში უნდა ყოფილიყო შიდა არგუმენტი ERG მისანიჭებლად, როგორც (15)-ში.⁷

(15)

- av-ma dzhaghl-ma a-k'ben-in-a*
 unkind-ERG dog-ERG PV-bite-CAUS-3SG.SBJ:PFV.PST
 'Angry dog made someone to bite someone.'

მსგავსის ნახვა შესაძლებელია არაერგატიული ზმნების შემთხვევაშიც, იხ. (16).

(16)

- ა. *pekhburtel-ma i-t'ir-a*
 football_player-ERG PV-cry-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A football player cried.'
- ბ. *pekhburtel-ma mek'are-Ø a-t'ir-a*
 football_player-ERG goalkeeper-NOM PV-cry-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A football player made the goalkeeper cry.'
- გ. *pekhburtel-ma gund-s mek'are-Ø a-t'ir-eb-in-a*
 football_player-ERG team-DAT goalkeeper-NOM PV-cry-THM-CAUS-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A football player let team make the goalkeeper weep.'

წინადადება (16ბ)-ში იღებს გარდამავალ და (16გ)-ში ორმაგად გარდამავალ კონსტრუქციას. ყველა აღნიშნული შედეგი აჩვენებს, რომ გარდამავლობა გადამწყვეტია არაერგატიული ზმნების შემთხვევაშიც კი, თუმცა საჭიროებს დამატებით უფრო ზუსტ შემოწმებას არაერგატიული ზმნების შესწავლის თვალსაზრისით. იმედს ვიტო-

⁷ მიუხედავად იმისა, რომ მაგალითის სემანტიკური მნიშვნელობა შეცვლილია და ცოტა გაუგებარია, აღნიშნული მაგალითი ინფორმანტებმა აწარმოეს.

ვებთ, რომ მომავალი კვლევა ამას აჩვენებს. წარმოდგენილ შედეგებზე დაყრდნობით საბოლოო დასკვნის გამოტანა არაერგატიული ზმნების სტრუქტურაში ფარული არგუმენტის არსებობის შესახებ ნაადრევია, თუმცა ზოგიერთი მინიშნება ამას ავლენს. მთავარ შედეგს წარმოადგენს ის, რომ ყველა სტრატეგია (გარდა უარისა), რომელსაც მიმართეს ინფორმანტებმა, მოიცავდა ვალენტობის ზრდის ოპერაციებს.

3.4. შედეგების შეჯამება

ა) ქართულის, როგორც მშობლიური ენის მცოდნე ინფორმანტებს, არ ჰქონდათ ERG-ის გარდამავალ ზმნებთან გამოყენების პრობლემა სუბიექტის თვისებებით: ვინ ჯგუფი, რა ჯგუფი (სულიერი/უსულო). სირთულეები, რომლებიც წარმოჩინდა გარდაუვალ ზმნებში, დამოკიდებულია არა იმდენად სუბიექტის ბუნებაზე, არამედ სტრუქტურაში არსებულ მეორე არგუმენტზე. პრობლემები არ გამოვლინდა PFV ასპექტის წარმოებისას, სადაც ERG ენიჭებოდა გარე არგუმენტს, როცა სტრუქტურაში იყო მეორე NP ან არაერგატიული ზმნები, რომლებსაც გარდამავლის მსგავსი კონსტრუქცია ახასიათებთ;

ბ) PST-ში უფრო პროდუქტიულია პერფექტივი გარდამავალი და ირიბ-გარდამავალი ზმნებისთვის და იმპერფექტივი – გარდაუვალი (როგორც არაერგატიული, ასევე არაკუზატიური) ზმნებისთვის. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ERG ბრუნვის მინიჭება უფრო ბუნებრივია გარდამავალი, ვიდრე გარდაუვალი პრედიკატებისათვის არაერგატიული ზმნების შემთხვევაშიც.

გ) რაც შეეხება სტრატეგიებს, რომლებსაც მიმართავდნენ ინფორმანტები პრობლემური წინადადებების შემთხვევაში, ყველა სტრატეგია მოიცავდა ზმნის პირიანობის მატებას. ეს სტრატეგიებია: გარდამავალი ზმნებით ჩანაცვლება, ობიექტის დამატება და კაუზატივების წარმოება. ეს ფაქტორი კი გადამწყვეტია ERG-ის მინიჭების თვალსაზრისით, რადგანაც განპირობებულია სტრუქტურაში ორი არგუმენტის არსებობით.

4. დასკვნითი შენიშვნები და კვლევის შემდგომი ეტაპები

აღნიშნული ნაშრომი მიზნად ისახავდა ექსპერიმენტულ მასალაზე დაყრდნობით ემპირიული არგუმენტების წარმოჩენას იმ ჰიპოთეზის დასამტკიცებლად, რომელიც გულისხმობს, რომ გარდამავლობა გადამწყვეტია ერგატიული ბრუნვის მინიჭების თვალსაზრისით ისეთ ენებშიც, როგორცაა ქართული, რომელსაც დროისა და ასპექტის სხვაობაზე დაფუძნებული ხლენილი ერგატიულობა ახასიათებს. მესა-

მე ნაწილში წარმოდგენილი შედეგები აჩვენებს, რომ ერგატივის მინიჭების ბუნებრივი სტრუქტურა დამოკიდებულია გარდამავალ პრედიკატებზე და პრობლემური შემთხვევები უკავშირდება გარდაუვალ ზმნებს. უფრო მეტიც, ინფორმანტების მიერ გამოყენებული ყველა სტრატეგია მიმართული იყო პრობლემური საკითხების გადაწყვეტისკენ პირიანობის მატების გზით, ისე, რომ სტრუქტურა გამხდარიყო გარდამავალი.

ყველა მონაწილე ძალიან ზუსტად აწარმოებდა წინადადებებს. ეს ბუნებრივიცაა, თუ გავითვალისწინებთ, რომ მათთვის ქართული მშობლიური ენაა. ინტუიციზზე დაყრდნობით მათ გამოავლინეს პრობლემური საკითხები ქართულში ერგატიული ბრუნვის მინიჭებასთან დაკავშირებით. როგორც მოსალოდნელი იყო, ერგატივის მინიჭების ყველა პრობლემა ჩნდებოდა გარდაუვალ ე.წ. არაერგატიულ ზმნებში, და ზოგიერთი არააკუზატიური ზმნის შემთხვევაშიც, სადაც არ არსებობდა PFV.PST-ის ფორმები და ხდებოდა მათი ჩანაცვლება გარდამავალი ზმნების სხვადასხვა ფორმით.

ამ ეტაპზე მიღებული შედეგების შეჯამება შესაძლებელია შემდეგნაირად: კვლევა მიეძღვნა სამ საკითხს: ა) რომელია ერგატივის მინიჭების ბუნებრივი სტრუქტურა; ბ) რომელი ტიპის პრედიკატებთან ჩნდება პრობლემა ერგატივის მინიჭების დროს, და, გ) რომელ სტრატეგიას უფრო ხშირად მიმართავენ ინფორმანტები პრობლემური პრედიკატების შემთხვევაში, რომლებსაც ყველა ფორმა არ გააჩნია.

ძირითადი მიგნებები ასეთია:

- ა) ერგატივის მინიჭების ბუნებრივი სტრუქტურა გულისხმობს გარდამავალი კონსტრუქციის არსებობას. ეს გამოვლინდა ინფორმანტების ინტუიციური გადაწყვეტილებების ტესტირების დროს, როცა ასპექტით განსხვავებული წარსული დროის სამი ფორმიდან ერთ-ერთს ირჩევდნენ.
- ბ) როგორც აღინიშნა, პრობლემური საკითხები ჩნდებოდა გარდაუვალ ზმნებთან. იმის გათვალისწინებით, რომ არის ორი ტიპის გარდაუვალი ზმნა: არაერგატიული და არააკუზატიური, რომლებსაც სხვადასხვა შიდა სტრუქტურა ახასიათებთ და შედეგად იღებენ ან ERG-ს (არაერგატიული ზმნების შემთხვევაში აგენსის არგუმენტს) ან NOM-ს (არააკუზატიური ზმნების შემთხვევაში თემის არგუმენტს) PFV.PST-ში. პრობლემური, როგორც ჩანს, არის არაერგატიული ზმნები.
- გ) სტრატეგიები, რომლებსაც იყენებენ ინფორმანტები შეცდომებისთვის თავის არიდების მიზნით, PFV.PST-ის არმქონე გარდაუვალ ზმნებში პირიანობის მატების საჭიროებას ავლენს.

ეს სტრატეგიებია: ა) გარდამავალი ზმნებით ჩანაცვლება; ბ) ობიექტის დამატება; გ) კაუზატივების ფორმირება; დ) და-ზმნისწინის პრედიკატზე დართვა, რომელიც ვალენტობის ცვლასთან ასოცირდება.

კვლევის შემდეგი ეტაპი გულისხმობს იმის შემოწმებას, წარმოდგენილია თუ არა არაერგატიული ზმნების სტრუქტურაში ფარული არგუმენტი, რომელსაც აქვს ბრუნვის ოპოზიციის ფუნქცია ERG ბრუნვის მინიჭების თვალსაზრისით.

შემოკლებანი

- DCT – დამოკიდებული ბრუნვის თეორია
- DSM – სუბიექტის დიფერენციული მარკირება
- ICT – თანდაყოლილი ბრუნვის თეორია
- NP – სახელური შესიტყვება
- TAM – დრო, ასპექტი, კილო

გლოსები

- CAUS – კაუზატივი
- COP – კოპულა
- DAT – დატივი, მიცემითი
- ERG – ერგატივი, მოთხრობითი
- IPFV – უსრული, იმპერფექტივი
- NOM – ნომინატივი, სახელობითი
- PFV – სრული, პერფექტივი
- PL – მრავლობითი
- PR – ზმნისწინი
- PRF – პერფექტი
- PRS – აწმყო
- PST – ნამყო
- PV – ქცევის ნიშანი
- SBJ – სუბიექტი
- SG – მხოლობითი
- THM – თემის ნიშანი

მაღლობის გადახდა/ინფორმაცია დაფინანსების შესახებ

აღნიშნული სტატია არის გეორგ აუგუსტის გიოტინგენის უნივერსიტეტისა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ერთობლივი პროექტის ნაწილი (2018-2021), რომელიც ხორციელდება ფოლსკვა-

გენის ფონდისა და შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის (SRNSFG) დაფინანსებით [გრანტის ნომერი N04/46, პროექტის ნომერი N93569]. ავტორი მადლობას უცხადებს ორ ანონიმურ რეცენზენტს კონსტრუქციული შენიშვნებისათვის და ექსპერიმენტში მონაწილე ყველა ინფორმანტს თანამშრომლობისათვის.

დამოწმებანი

- ლომთათიძე, ქეთევან. 1953. თბება ტიპის ზმნათა ისტორიისათვის ქართულში. *იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება*, ტ. 4: 75–81.
- მახარობლიძე, თამარ. 2010. ზმნისწინის ექვსი ფუნქცია და ზმნისწინთა კლასიფიკაცია. წიგნში *ლინგვისტური წერილები II*, 77–88. თბილისი: საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, ნეკერი.
- მელიქიშვილი, დამანა. 2001. *ქართული ზმნის უღლებების სისტემა*. თბილისი: ლოგოს პრესი.
- ნოზაძე, ლამარა. 1958. ინ-ენიანი ვნებითის ურთიერთობის საკითხისათვის ქართულში. *იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება*, ტ. 9-10: 129–134.
- ნოზაძე, ლამარა. 1961. პრეფიქსული და სუფიქსური ვნებითის ურთიერთობისათვის ქართულში. *ქართველურ ენათა სტრუქტურის საკითხები II*: 63–72.
- შანიძე, აკაკი. 1980. *ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
- შანიძე, აკაკი. 1981. აქტივი და პასივი ერთურთის მიმართ მრავალპირიანი ზმნის ჩვენებით. წიგნში *ქართული ენის სტრუქტურისა და ისტორიის საკითხები*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
- ჩიქობავა, არნოლდ. 2008 [1950]. ქართული ენის ზოგადი დახასიათება. წიგნში *ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი*, 28–85. თბილისი: საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა.
- ჩიქობავა, არნოლდ. 1952. *ენათმეცნიერების შესავალი*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
- ჯორბენაძე, ბესარიონ. 1983. *ზმნის ხმოვანპრეფიქსული წარმოება ქართულში*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
- Amiridze, Nino. 2006. *Reflexivization Strategies in Georgian*. Utrecht: LOT Dissertation series.
- Baker, Mark C. 2013. On Agreement and its Relationship to Case. Some Generative Ideas and Results. *Lingua* 130: 14–32.

- Baker, Mark C. 2014. On Dependent Ergative Case (in Shipibo) and its Derivation by Phase. *Linguistic Inquiry*, Vol. 45, No 3: 341–379.
- Baker, Mark C. 2015. *Case. Its Principles and its Parameters*. Cambridge: Cambridge University Press
- Baker, Mark C. and Jonathan David Bobaljik. 2017. On Inherent and Dependent Case Theories of Ergative Case. In Coon, Massam and Travis 2017, 111–135.
- Baker, Mark C. and Nadezhda Vinokurova. 2010. Two Modalities of Case Assignment in Sakha. *Natural Language and Linguistic Theory* 28: 593–642.
- Bobaljik, Jonathan David. 1993. On Ergativity and Ergative Unergatives. In *Papers on Case and Agreement II*, Vol. 19 of *MIT Working Papers in Linguistics*, ed. Colin Phillips, 45–88. Cambridge, MA: MITWPL.
- Bobaljik, Jonathan David. 2008. Where's Phi? Agreement as a Postsyntactic Operation. In *Phi theory: Phi-Features across Interfaces and Modules*, eds. Daniel Harbour, David Adger and Susana Bejar, 295–328. Oxford: Oxford University Press.
- Bock, J. Kathryn. 1987. Coordinating Words and Syntax in Speech Plans. In *Progress in the psychology of language*, ed. Andrew Ellis, 337–390. London: Lawrence Erlbaum.
- Bock, J. Kathryn. 1990. Structure in Language: Creating Form in Talk. *American Psychologist* 45: 1221–1236.
- Chomsky, Noam. 1995. *The Minimalist Program*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Chomsky, Noam. 2000. Minimalist Inquiries: The Framework. In *Step by Step: Essays on Minimalist Syntax in Honor of Howard Lasnik*, eds. Roger Martin, David Michaels and Juan Uriagereka, 89–155. Cambridge, MA: MIT Press.
- Coon, Jessica, Diane Massam and Lisa Demena Travis, eds. 2017. *The Oxford Handbook of Ergativity*. Oxford: Oxford University Press.
- Cowart, Wayne. 1997. *Experimental Syntax. Applying Objective Methods to Sentence Judgments*. London/New Delhi: SAGE Publications.
- Harris, Alice. 1981. *Georgian Syntax: A Study in Relational Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Harris, Alice. 1982. Georgian and the Unaccusative Hypothesis. *Language*, Vol. 58, No 2: 290–306.
- Harris, Alice. 1990. Georgian: A Language with Active Case Marking. *Lingua* 80: 35–53.
- Hewitt, George. 1982. Review article on A. C. Harris 'Georgian Syntax: A Study in Relational Grammar'. *Lingua* 59: 247–274.
- Hewitt, George. 1987. Georgian: Ergative or Active? *Lingua* 71: 319–330.

- Hewitt, George. 1995. *Georgian: A Structural Reference Grammar*. Amsterdam: Benjamins.
- Laka, Itziar. 1993. Unergatives that Assign Ergative, Unaccusatives that Assign Accusative. In *Papers on Case and Agreement I*, Vol. 18 of *MIT Working Papers in Linguistics*, eds. Johnathan David Bobaljik and Colin Phillips, 149–172. Cambridge, MA: MITWPL.
- Legate, Julie Anne. 2008. Morphological and Abstract Case. *Linguistic Inquiry*, Vol. 39, No 1: 55–101.
- Levin, Beth. 1983. On the Nature of Ergativity. Doctoral Dissertation, MIT, Cambridge, MA.
- Levin, Theodore and Omer Preminger. 2015. Case in Sakha. *Natural Language and Linguistic Theory* 33: 231–250.
- Marantz, Alec. 2000 [1991]. Case and Licensing. In *Arguments and Case, Explaining Burzio's Generalization*, ed. Eric Reuland, 11–31. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- McFadden, Thomas. 2004. The Position of Morphological Case in the Derivation: a Study on the Syntaxmorphology Interface. Doctoral dissertation, Philadelphia, PA: University of Pennsylvania.
- Melikishvili, Damana, J. Daniel Humphries and Maia Kupunia. 2008. *The Georgian Verb: A Morphosyntactic Analysis*. Hyattsville, MD: Dunwoody Press.
- Nash, Léa. 1996. The Internal Ergative Subject Hypothesis. In *Proceedings of the North East Linguistic Society 26*, ed. Kiyomi Kusumoto, 195–210. Amherst: GLSA.
- Nash, Léa. 2007. The Structural Source of Split Ergativity and Ergative Case in Georgian. In Coon, Massam and Travis 2017, 175–205.
- Preminger, Omer. 2014. *Agreement and Its Failures*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Ura, Hiroyuki. 2006. A Parametric Syntax of Aspectually Conditioned Split-Ergativity. In *Ergativity: Emerging Issues*, eds. Alana Johns, Diane Massam and Juvenal Ndayiragije, 111–141. Dordrecht: Springer.

ARTICLES

Svetlana Berikashvili

Ilia State University

Georg August Universität Göttingen

Does Ergative Case Assigning Depend on the Transitivity Condition in Georgian?

Keywords: *dependent case, transitivity, ergative, Georgian*

1. Introduction

1.1. Theoretical framework

The ergative case, if structural is assumed to be assigned worldwide either via agreement with a functional category, or by a rule of dependent case (see Baker 2013 for definition of structural cases). In the current article, I adopt the theoretical assumptions of the Dependent Case Theory (henceforth DCT) originally proposed by Marantz (1991) and further developed in McFadden (2004), Bobaljik (2008), Baker and Vinokurova (2010), Baker (2014, 2015) and Baker and Bobaljik (2017), among others. The main idea of the DCT is that ERG is assigned to the higher NP when there are two NPs in the same domain. The rule of DCT states: “If NP₁ c-commands NP₂ and both are contained in the same domain (say, clause), then value the case feature of NP₁ as ergative” (Baker and Bobaljik 2017, 112). So, the decisive in current theory is the existence of two arguments in the structure, i.e. the transitivity condition as such. Based on samples of different ergative languages, like Shipibo, Sakha, etc. many scholars regard ERG as a dependent case (see Marantz 2000 [1991], Bobaljik 2008, Baker and Vinokurova 2010, Baker 2013, 2014, 2015, Preminger 2014, Levin and Preminger 2015, Baker and Bobaljik 2017, etc.).

The Georgian ERG case has been less systematically investigated, though in the international generative tradition, Georgian seems to be more thoroughly studied, along with Hindi and Basque, than many other ergative languages.

Still, it is mostly restricted to a number of papers on different issues. The papers that should be mentioned about case assigning and which provide examples from Georgian are those of Marantz (2000 [1991]), according to whom Georgian ERG can be used as an example of DCT; of Legate (2008), who uses Georgian examples in argumentation for the Inherent Case Theory (ICT, not discussed in this paper); of Ura (2006), who explores the syntactic mechanism of the aspectually conditioned split-ergativity and provides Georgian examples under the Chosmsky's (1995, 2000) Agr-less theory; and of Nash (2017), who examines split ergativity in Georgian in order to understand the difference between ergative and nominative behaviour, showing that it is formal-syntactic transitivity, not theta roles, that determines case marking. As such, Nash (2017) provides an account regarding ERG as a dependent case (but with some configurations) in Georgian, though in her previous work it was regarded as an inherent (see Nash 1996).

The current work provides empirical data to show that transitivity is decisive in assigning ERG in Georgian.

1.2. Background information on Georgian ergativity and the transitivity condition

Georgian is a split ergativity language, with non-ergative patterns appearing alongside ergative ones. This split is based on the Tense-Aspect distinction. TAM combinations in Georgian traditional grammar are called “screeves” and are divided into three TAM series, see Table 1.

Table 1: TAM combinations (based on division of Shanidze 1980)

Series	Sub-series	Screeves
I	present	present indicative
		imperfective past
		present subjunctive
	future	future indicative
		future conditional
		future subjunctive
II		aorist indicative (perfective past)
		aorist subjunctive (optative)
III		perfect indicative
		pluperfect
		perfect subjunctive

The screeves of interest are those presented in series II, which comprise

the perfective aspect, because the subject of transitive verbs is marked with the ergative case only in the perfective past. The ergative alignment presupposes that the intransitive subject (S) and object (O) have identical encoding, mostly absolutive, in some languages nominative, while the transitive subject (A) has its own separate case ergative. Georgian does not have a pure ergative alignment, and there was an attempt in literature to show that Georgian has an active alignment, where the subjects of unergatives pattern with A, while of other intransitives with O. See table (2) for the differences in alignment.

Table 2: Accusative vs Ergative vs Active alignment

	Accusative alignment		Ergative alignment		Active alignment	
Transitive	SNOM	OACC	SERG	OABS	SERG	OABS
Unergative	SNOM		SABS		SERG	
Unaccusative	SNOM		SABS		SABS	

A hot debate about this issue was seen between Harris, who supported the idea of active alignment, and Hewitt, who defended that Georgian is an ergative language (see Harris 1981, 1982, 1990; Hewitt 1982, 1987, 1995; See also Amiridze 2006 about ergativity in Georgian). However, there are a lot of ergative languages in which unergative verbs get the ergative case. For the current discussion, unergative verbs are crucial, because this is where the problems occur both in theory and on empirical grounds.

1.3. Corpus data and prediction

The study is based on corpus data which was created in 2019 within the framework of the project investigating the properties of the *Differential Subject Marking in Georgian (DSM)*. The aim of this data collection was not the documentation of language use in any communicative situation, but the manipulation of the different grammatical properties characteristic to DSM in Georgian. The main objectives of creating a spoken corpus were: (a) to carry out a study that will shed light on the use and properties of DSM in spoken Georgian and (b) to identify the main features of DSM, based on different diagnostic tests.

Corpus includes a collection of diagnostic tests of 21 native-speaking consultants (6 of whom were bilinguals). The participants are of a different age and of different professional backgrounds, 6 males and 15 females. The age range of consultants varies from 16 to 74, with a mean age of 37.76 years. All consultants answered the same tests; hence the data are maximally comparable. The main idea of including bilinguals in corpus data was to identify several

problematic issues which occur only when the speaker possesses two structurally different, ergative and accusative systems on the same native or bilingual proficiency level. The second language of all bilinguals was Russian, a language of unrelated family.

The spoken corpus data, with interviews and different types of diagnostic tests, consisted of 19 exercises, each of which contained at least 7 sentences with different grammatical features' manipulations associated with DSM. The questionnaire study included tests checking the dependency of case assigning on the animacy feature of the subject, on the transitivity of the verb, on the structural vs non-structural case, on the subjecthood of dative and ergative subjects, etc.

The prediction based on DCT is that ERG should be assigned to transitive predicates, where two NPs are presented in the same domain, and not to intransitive verbs. However, problems occur with unergative intransitive verbs where no overt argument is presented, but still the ergative is assigned.¹ The argument presented by scholars is that there exists an implicit argument who can count as a case competitor for assigning the ergative (see for instance, Levin 1983, Bobaljik 1993, and Laka 1993, among others, for the existence of the phonologically null argument in the Basque language). The goal of the current study is to provide empirical data to show that transitivity is decisive for the ergative assignment, even in the case of intransitive, unergative verbs, whose structure is akin to the transitive.

The paper is structured as follows: Section 2 describes the experiment designed for testing the dependency of case assignment on the animacy feature, tense+aspect and transitivity condition. Section 3 comprises three subsections demonstrating and analysing results for (a) manipulations with different subject or predicate features (3.1), (b) tests checking the intuition of the participants (3.2), and (c) used strategies in problematic sentences (3.3). Section 4 provides some concluding remarks.

2. The present study

The purpose of the study is to provide empirical data on the dependency of case assigning on the transitivity condition in Georgian. In order to examine this, corpus-based experimentation was conducted. It included different stages, namely: (a) compilation of the corpus; (b) transcription of the corpus using Toolbox and ELAN software; and (c) specially designed questionnaires to test

1 There are several types of unergative verbs in Georgian, and some of them do involve a cognate object, for instance *itsek'va tsek'va* 'to dance a dance', *img'hera simghera* 'to sing a song', which are not discussed here. The issue whether unergatives have an internal argument in the structure is addressed in another paper in progress.

the dependency of case assigning on the transitivity condition. The designed experiment is described in this section in detail.

The experiment designed for testing dependency of case assignment on animacy feature, tense+aspect and transitivity, is a part of the corpus mentioned in sub-section 1.3. It was based on several conditions (see Table 3) and included manipulations with three main factors: the type of predicate (based on transitivity of the verb, 4 levels: transitive, indirect transitive, unergative and unaccusative), the animacy feature of the subject (3 levels: +human, -human (animate) and -human (inanimate)) and sentence production in the PST tense (based on aspect distinctions, 3 levels: imperfective, perfective and perfect).

Table 3: Experimental Conditions

Predicate Type Transitivity	Feature of the subject Animacy	Producing of the sentences in PST Aspect
Transitive	+human	IPFV
	-human (animate)	PFV
	-human (inanimate)	PRF
Indirect transitive	+human	IPFV
	-human (animate)	PFV PRF
Unergative	+human	IPFV
	-human (animate)	PFV
	-human (inanimate)	PRF
Unaccusative	+human	IPFV
	-human (animate)	PFV
	-human (inanimate)	PRF

The three factors were chosen based on the following reasons: First, transitivity is a decisive factor for assigning ergative in the perfective past. Thus, there could be a gradience in the case choice, or at least hesitation/delay in different speakers' processing of unergative verbs which do not have internal argument in the structure, but still assign ergative, and of several unaccusative verbs which fill their perfective past forms from transitive verbs. Second, animacy was chosen, as in many ergative languages inanimate objects cannot receive the ergative case as a consequence of the assigned thematic role associated with external argument and not internal argument. Though animacy is not a restricting factor for case assigning in Georgian, inanimate subjects are rarely allowed to be subjects of transitives at all. So, the repeated observation on a speaker's sample could give us possible clues if any problem occurs with

processing ergative with inanimates. Last, the perfective past is an essential condition for assigning the ergative.

The task was to produce the same sentences in the past tense forms: (a) IPFV.PST; (b) PFV.PST; (c) PRF.PST. Alternation of tense+aspect gives subject case variability in transitives and unergatives, and case preservation in intransitive unaccusatives (and/or passives)² in Georgian. The expected answers for transitives and intransitive unaccusatives are illustrated in (1) and (2).

(1)

a.	<i>kal-i</i>	<i>a-chven-eb-d-a</i>	<i>surat-s.</i>
	woman-NOM	PR-show-THM-IPFV-3.SG.SBJ:PST	picture-DAT
	‘A woman was showing a picture.’		
b.	<i>kal-ma</i>	<i>a-chven-a</i>	<i>surat-i.</i>
	woman-ERG	PR-show-3.SG.SBJ:PFV.PST	picture-NOM
	‘The woman showed a picture.’		
c.	<i>kal-s</i>	<i>u-chven-eb-i-a</i>	<i>surat-i.</i>
	woman-DAT	PV-show-THM-PRF-3.SG.SBJ:PST	picture-NOM
	‘The woman has shown a picture.’		

(2)

a.	<i>bavshv-i</i>	<i>i-mal-eb-od-a</i>	<i>otakh-shi.</i>
	child-NOM	PV-hide-THM-IPFV-3.SG.SBJ:PST	room-in
	‘A child was hiding in the room.’		
b.	<i>bavshv-i</i>	<i>da-i-mal-a</i>	<i>otakh-shi.</i>
	child-NOM	PR-PV-hide-3.SG.SBJ:PFV.PST	room-in
	‘The child hid in the room.’		
c.	<i>bavshv-i</i>	<i>da-malul-a</i>	<i>otakh-shi.</i>
	child-NOM	PR-hidden-COP:3.SG.SBJ:PRF.PST	room-in
	‘A child was hidden in the room.’		

2 There are different opinions and hot debates about some verbs formed with (*i-*) and *-eb-*, whether they are intransitive unaccusatives, unergatives or passives (see for references Chikobava 2008 [1950], 1952; Lomtadze 1953; Nozadze 1958, 1961; Shanidze 1980, 1981; Jorbenadze 1983; Melikishvili 2001, Melikishvili et al. 2008, among others).

Perfect forms were included in the experiment as they clearly show the type of predicates and enable us to test, on a structural level, whether an intransitive verb is unergative or unaccusative. Thus, intransitive unergative verbs form perfect tenses as transitives with inversionally used subject agreement markers on the verbs, while intransitive unaccusatives and passives with auxiliary verbs, see (3a) and (3b) respectively.

(3)

a. PRF of unergative verbs, subject in DAT	
SG	PL
<i>m-i-kāmat-i-a</i> 'to argue' 1SG.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG. OBJ[SBJ]	<i>gv-i-kāmat-i-a</i> 1PL.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG. OBJ[SBJ]
<i>g-i-kāmat-i-a</i> 2SG.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG. OBJ[SBJ]	<i>g-i-kāmat-i-a-t</i> 2SG.SBJ[OBJ]-PV-argue-PRF-3SG. OBJ[SBJ]-PL
<i>u-kāmat-i-a</i> [3SG.SBJ[OBJ]]PV-argue-PRF-3SG. OBJ[SBJ]	<i>u-kāmat-i-a-t</i> [3SG.SBJ[OBJ]]PV-argue-PRF-3SG. OBJ[SBJ]-PL

b. PRF of unaccusative and passive verbs, subject in NOM	
SG	PL
<i>da-v-mjdar-var</i> 'to sit' PR-1SBJ-sit-COP:1SG.SBJ:PRF	<i>da-v-mjdar-var-t</i> PR-1SBJ-sit-COP:1SBJ-PL:PRF
<i>da-mjdar-khar</i> PR-sit-COP:2SG.SBJ:PRF	<i>da-mjdar-khar-t</i> PR-sit-COP:2.SBJ-PL:PRF
<i>da-mjdar-a</i> PR-sit-COP:3SG.SBJ:PRF	<i>da-mjdar-an</i> PR-sit-COP:3PL.SBJ:PRF

The expectation here was to see whether any problems/errors occur in productions with intransitive verbs. Perfect was also included to test the productivity intuition of the native speakers.

All examples were given in the indicative mood. As the order of the presentation could clearly affect the consultants' responses, the examples were chosen in such a way that transitive/indirect transitive/intransitive verbs were mixed. So, the consultant could not follow just one structure, and this facilitated avoidance of any kind of influence from the preceding sentence in the processing of the following one. Moreover, no hint was given as to which form of the past tense had to be mentioned first, thus, testing the intuition of consul-

tants for more productive use with different predicate types. In addition, filler sentences were included in the experiment material which had a nominative construction, i.e. subjects assigned nominative case in PFV.PST, see (4) for an example.

(4)

<i>uamrav-i</i>	<i>khe-Ø</i>	<i>i-ch'r-eb-a.</i>
lots-NOM	tree-NOM	PV-cut-THM-3SG.SBJ:PRS
‘A lot of trees are being cut.’		

So, the participants were not aware of what the focus of their answers was, and the produced material was as they would use in a natural environment. There were also some problematic intransitive verbs which do not possess all forms. The main idea was to see if there was any problem in assigning the ergative case with intransitive verbs, and to see where the problems in producing occur.

3. Results and analysis

The results are given for 15 consultants' answers. The group of bilinguals is not counted, as additional issues, like use of nominative where ergative is generally accepted (which is the result of interlingual/transfer errors) have to be taken into account. The results for bilinguals are addressed in another paper in progress.

The results of the experiment can be subdivided into three subsections, which test different issues associated with the dependency of case assignment on transitivity condition. The results are presented in the following order: sub-section 3.1. provides insights into the problems which occur in producing sentences involving different predicate types; sub-section 3.2. tests the intuition of consultants for more productive use with different predicate types; sub-section 3.3. depicts strategies used by consultants for formation of problematic forms in the perfective past.

3.1. Results for manipulations with the animacy feature, tense+aspect and transitivity

The first thing that had to be checked was whether the assigning of the ergative case depends to some extent on the animacy feature in Georgian, as in many languages (e.g. Hindi, Basque, etc.) it is associated with the agentivity and volitionality of the subject, which are typical features of animate subjects.

The sentences included subjects with +human, -human (animate) and -human (inanimate), with all predicate types, see (5a), (5b) and (5c) for the examples with the animacy feature.

(5)

- a. *kal-i* *dard-ob-s.*
 woman-NOM worry-THM-3SG.SBJ:PRS
 ‘A woman worries.’
- b. *av-i* *dzhagh-i* *k’ben-s* *bavhsv-eb-s.*
 cruel-NOM dog-NOM bite-3SG.SBJ:PRS child-PL-DAT
 ‘The cruel dog bites children.’
- c. *khe-Ø* *i-skh-am-s* *potol-s.*
 tree-NOM PV-cover-THM-3SG.SBJ:PRS leaf-DAT
 ‘The leaves cover a tree.’

No problems in production occur in the case of the PFV aspect the ERG is assigned to the external argument wherever all other syntactic conditions are met (the existence of the second NP in the structure or unergative predicate type). Some problems were encountered while forming PFV.PST with intransitive unergative verbs, not depending on the features of the subject as such, but on the existence of the second argument in the structure. For instance, in the example (6) *meri itsinis* ‘Mary smiles’ discussed in sub-section 3.2, one consultant substituted the expected form *meri-m.ERG gaitsina*, with *meri-s.DAT gaet-sinos*, subjunctive from the unaccusative verb *etsineba* with a dative subject, thus avoiding formation of the PFV.PST with the ergative. Other consultants repeated the IPFV.PST forms with unergative predicates while producing the PFV.PST, and then tried to find the right form, or there was a hesitation and delay in production³. Note that this never happens with transitive verbs, which have an overt second argument in the structure. Still, there was no incorrect use of a case or verb, but mainly different strategies used to avoid mistakes. These are discussed in sub-section 3.2. For the whole picture, see Figure 1.

3 Even with the additional use of the interjection *vai-me* ‘oh, dear!’ to show their attitude.

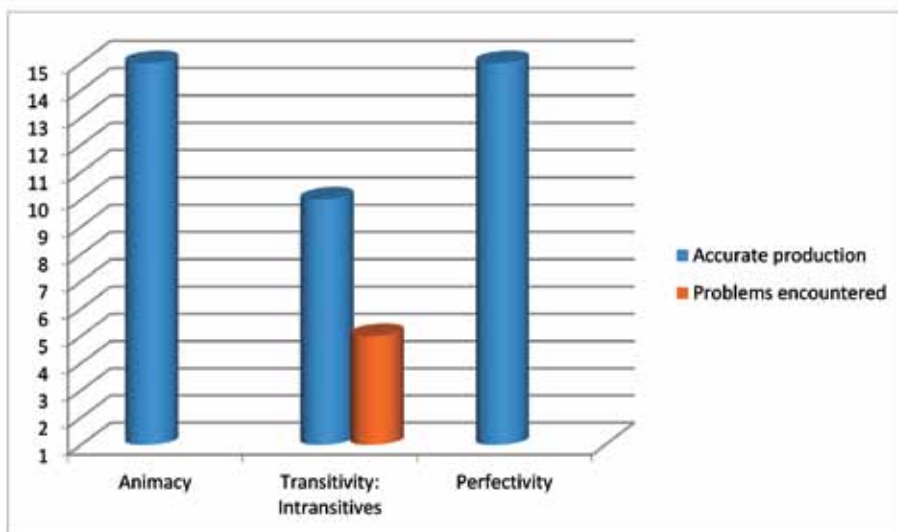

Figure 1. Results for manipulation with the animacy feature, tense+aspect and transitivity

The numbers presented in Figure 1 indicate that neither the animacy feature of the subject nor the perfective aspect cause any kind of problems in producing sentences. All participants (in sum 15) produced accurate answers and the processing was fast, only with a delay or hesitation in the several problematic cases discussed in sub-sections 3.2. and 3.3. As for the different types of predicates, transitive vs intransitive, intransitive verbs seem to be more problematic in producing PFV.PST forms. As can be observed in Figure 1, 10 consultants answered all questions correctly, while 5 had issues producing PFV.PST with intransitive predicate types.

3.2. Results for testing the intuition of the participants

The test was designed in such a way that the consultants could produce sentences in any form of the past tense: PFV, IPFV and PRF. Observation of which form was picked first with which kind of predicate allowed us to test their intuition for more productive use with different predicate types. Psychologically, more natural and productive use can be tested based on the first picked form, excluding any kind of influence that a preceding sentence can exert on the syntactic processing of a following sentence (see Bock 1987, 1990; Cowart 1997).

Testing the more productive use of the PFV, IPFV and PRF aspects with different types of predicates revealed that the first form which is picked in

transitive and indirect transitive verbs is the PFV.PST, i.e. the form which is potentially used with ERG, while the first form in intransitive verbs is IPFV.PST, i.e. that potentially used with NOM. No matter if intransitive verbs included unergatives, i.e. those that assign ERG in the PFV.PST as shown in (6), or unaccusatives and/or passives, i.e. those that assign NOM in the PFV.PST as shown in (7).

(6)

a.	<i>meri-Ø</i>
Mary-NOM
'Mary laughs.'	<i>i-tsin-i-s.</i>
PV-laugh-THM-3SG.SBJ:PRS
b.	<i>meri-Ø</i>
Mary-NOM
'Mary was laughing.'	<i>i-tsin-od-a.</i>
PV-laugh-IPFV-3SG.SBJ:PST
c.	<i>meri-m</i>
Mary-ERG
'Mary laughed.'	<i>ga-i-tsin-a.</i>
PR-PV-laugh-3SG.SBJ:PFV.PST
d.	<i>meri-s</i>
Mary-DAT
'Mary has laughed.'	<i>ga-u-tsin-i-a.</i>
PR-PV-laugh-PRF-3SG.SBJ:PST

(7)

a.	<i>sakhl-i</i>
house-NOM
'The house is heated.'	<i>tb-eb-a.</i>
heat-THM-3SG.SBJ:PRS
b.	<i>sakhl-i</i>
house-NOM
'The house was heated (several times).'	<i>tb-eb-od-a.</i>
heat-THM-IPFV-3SG.SBJ:PST

- c. *sakhl-i* *ga-tb-a.*
house-NOM PR-heat-3SG.SBJ:PFV.PST
‘The house was heated (once).’
- d. *sakhl-i* *ga-mtbar-a.*
house-NOM PR-heated-COP:3.SG.SBJ:PRF.PST
‘The house has been heated.’

Thus, the first used form was that indicated in (7b) and (8b). PRF aspect forms were neglected; none of the consultants produced sentences with PRF. PST in the first place. Two used the strategy of saying everything in IPFV/PFV respectively, and then converted the sentences to the opposite aspect. The results, however, do not depict the facts of incorrect use of the expected aspect, which is crucial in order to observe the choice of case, but rather consultants’ intuitive decision as to which form to use in the first place, based on the fact that it sounds more natural with the transitive/intransitive type of predicate. Figure 2 illustrates the numbers of answers on the issue.

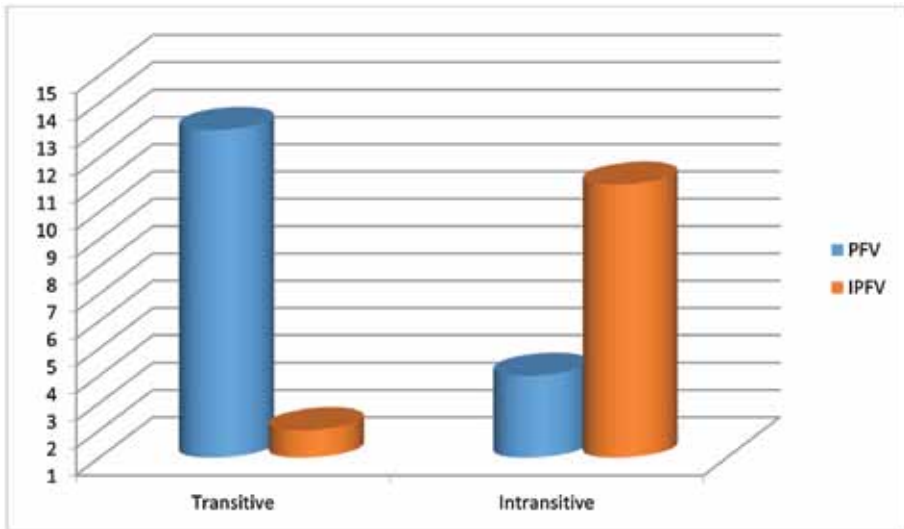

Figure 2. Results for testing the intuition of the participants regarding more productive use⁴

4 The numbers in Figure 2 are given excluding two consultants’ answers, who used the abovementioned strategy of producing sentences in all conditions, first in IPFV/PFV and afterwards converting them to the opposite aspect. This strategy does not allow us to test the intuition as to how the aspect is connected to the predicate type.

The numbers illustrated in Figure 2 show the 13 answers with produced sentences in the PFV.PST for transitive predicates and 11 answers with produced sentences in the IPFV.PST for intransitive, regardless of intransitive type. This may therefore be interpreted as evidence of issues with intransitive verbs in assigning the ERG.

3.3. Results on strategies used by the participants in problematic sentences

There are several intransitive verbs,⁵ among them *ipitseba* ‘to swear/to speak an oath; to go on strike’, *ilandzgheba* ‘to swear/to abuse’, *igineba* ‘to curse’, etc. which are problematic with regards the predicate type. On the one hand, they behave structurally like intransitive unaccusatives (this is evident from the PRF formation, and from different morphological markers, namely the thematic suffix *-eb* and the 3SG agreement marker in PRS *-a*, which are mainly characteristic to unaccusatives and passives, cf. passive *itsereba* ‘is being written’). On the other hand, semantically, they express an agentive activity, thus denoting the property of unergative verbs. The problem with these verbs arises in the PFV.PST, where the form either does not exist at all, or is substituted by the reflexive version of the transitive verb, and as a consequence of this substitution, the ERG is assigned to the subject. One important observation was seen in the strategies used by participants in these problematic cases, see for instance (8).

(8)

<i>av-i</i>	<i>dzaghl-i</i>	<i>i-k'bin-eb-a.</i>
cruel-NOM	tree-NOM	PV-bite-THM-3SG.SBJ:PRS
‘A cruel dog bites.’		

This sentence was given after the example with the same verb in indirect transitive construction, see (9), so the participants had a feeling that they had to use a form in the PFV.PST, different from that previously stated for the transitive predicate.

(9)

<i>av-i</i>	<i>dzhaghl-i</i>	<i>k'ben-s</i>	<i>bavhsv-eb-s.</i>
cruel-NOM	dog-NOM	bite-SG.SBJ:PRS	child-PL-DAT
‘The cruel dog bites children.’			

5 Regarded by some scholars as passives, see Footnote 2 for references.

The form *ik'bineba* 'to bite' from example (8) substitutes the PFV.PST with the reflexive transitive predicate *i-k'bina* in case of an unaccusative intransitive verb with the *i-* reflexive marker, while the form *k'bens* 'to bite someone' from example (9), i.e. the indirect transitive predicate, has the form *u-k'bina* in PFV.PST, adding the *u-* applicative marker of the goal argument.

Figure 3⁶ illustrates the strategies used by consultants to avoid mistakes and to provide the correct answer.

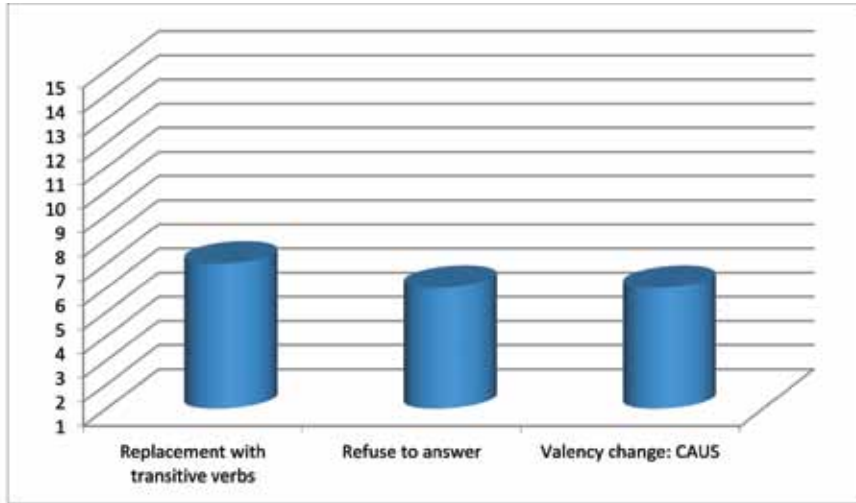

Figure 3. Results for strategies used by the consultants

There were three main strategies used by the consultants to substitute the gap in the PFV.PST form: (a) replacement with transitives, including alternation of the form by adding a preverb, see (10a) and (10b), or by adding an object, so that the difference from the previous sentence could be highlighted; (b) refusal to produce a form, as it does not exist; and (c) valency-increasing operation by producing causative forms.

(10)

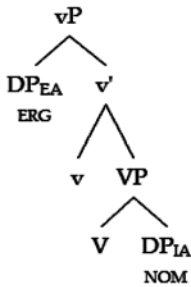
a.	<i>av-ma</i>	<i>dzhaghl-ma</i>	<i>u-k'bin-a.</i>
	cruel-ERG	dog-ERG	APPL-bite-3SG.SBJ:PFV.PST
	'The cruel dog bit (someone).'		

6 Some of the consultants used several of the mentioned strategies together, which is why the numbers provided in Figure 3 exceed 15 answers.

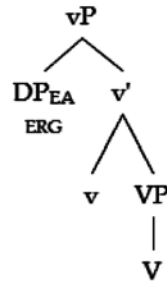
Prima facie, the internal argument is added by the preverb *da-*, as one of the functions of preverbs in Georgian is to add argument to the structure (see Makharoblidze 2010, 77–88 for function of preverbs to add valency in Georgian). However, in this case, the theme argument is not added to the argument frame via the preverb *da-*. The preverbless form *k'bina.PFV.PST* ‘to bite’, which shows the event terminated before the reference time, but non-culminated, nevertheless implies a theme argument.⁷ It can also be argued that there is a slight difference in meaning by adding *da-* based on the semantics ground, adding some kind of plurality, or distributivity, to the action: *The cruel dog bit someone several times* (see Shanidze 1980, 239–260 for functions of preverbs). The main factor here is that the consultants were producing a transitive construction by adding form with a preverb.

This strategy also indicates some problem-solving techniques regarding unergative verbs. The most problematic issue, theoretically, for the DCT seems to be unergative verbs, as they lack a second argument in the structure, so there is no case competitor in the domain. The structure of intransitive unergative verbs is akin to the transitive construction in Georgian in everything aside from having an overt internal argument, see (13) for transitive (repeated here for clarity from 12) and unergative structures.

(13) Transitive

Unergative

The case morphology of unergative subjects in Georgian in the perfective past is ERG, just as it is in transitive subject, while the case morphology of unaccusative subjects is NOM, as in transitive objects. Among other features that unergatives share with transitive verbs are: (a) the case-variable subject: NOM-ERG-DAT, according to TAM series, (b) the creation of causatives, and (c) the alternation of verb valency by adding applicative markers.

The valency increasing operations characteristic to unergative verbs show that unergative verbs are able to add internal argument or overtly express al-

⁷ Thanks to an anonymous reviewer for pointing out the example: *avma dzaghla k'bina, k'bina da mok'la* ‘The cruel dog bit, bit and killed’.

ready existing implicit argument in the structure by the addition of a preverb, see (14a) and (14b) for examples:

(14)

- a. *monadire-m t'q'e-shi i-nadir-a.*
 hunter-ERG forest-in PV-hunt-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A hunter hunted in the forest.'
- b. *monadire-m t'q'e-shi irem-i mo-i-nadir-a.*
 hunter-ERG forest-in deer-NOM PR-PV-hunt-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A hunter hunted a deer in the forest.'

In comparison with the examples in (10) the preverbless form *i-nadir-a* 'to hunt' cannot be used with overt theme argument in NOM.

Another strategy used by consultants was the creation of causatives, which also highlights that the sentence has to be transitive, and there must be an internal argument in the structure to have the ERG assigned, as in (15).⁸

(15)

- av-ma dzhaghl-ma a-k'ben-in-a.*
 cruel-ERG dog-ERG PV-bite-CAUS-3SG.SBJ:PFV.PST
 'The cruel dog made someone bite someone.'

The same can also be observed in the case of unergatives, see (16).

(16)

- a. *pekhburtel-ma i-t'ir-a.*
 football_player-ERG PV-cry-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A football player cried.'
- b. *pekhburtel-ma mek'are-Ø a-t'ir-a.*
 football_player-ERG goalkeeper-NOM PV-cry-3SG.SBJ:PFV.PST
 'A football player made the goalkeeper cry.'

⁸ Although the meaning of the example is changed and is a little bit unclear, this was the form produced by consultants.

c.	<i>pekhburtel-ma</i>	<i>gund-s</i>	<i>mekàre-Ø</i>	<i>a-t'ir-eb-in-a.</i>
	football_player-ERG	team-DAT	goalkeeper-NOM	PV-cry-THM-CAUS- 3SG.SBJ:PFV.PST

‘A football player made the team’s goalkeeper cry.’

The sentence in (16b) gets canonical transitive and in (16c) ditransitive construction. These results show that the transitivity condition seems to be decisive even in the case of unergative verbs; however, this still needs to be tested more precisely in order to see what happens structurally with unergatives in Georgian. Hopefully, future research will reveal this. From the reported results, it cannot be stated for sure whether an implicit argument is present in the structure of unergatives; however, some indirect suggestions based on the results have been highlighted. The main result is that all the strategies (except for refusal) used by the consultants included valency increasing operations.

3.4. Summary of the results

Summarizing the results:

- (a) Native speaking consultants have no problem using the ERG with transitive verbs with subject properties: \pm human. The difficulties occur in intransitive verbs which do not depend on the nature of the subject, but rather on the existence of the second argument in the structure. No problems occur in production with the PFV aspect: the ERG is assigned to the external argument wherever the second NP exists in the structure, or verbs are unergative, which seem to possess the same transitive construction.
- (b) More productive use in the PST is the perfective for transitive and indirect transitive verbs, and imperfective for intransitives (both unergatives and unaccusatives). In other words, assigning of the ERG case seems to be more natural with the transitive, than with intransitive predicates, even when these verbs are unergative.
- (c) As for the strategies used by consultants in problematic sentences, all of them involve valency increasing operations: replacement with transitives, adding an object, and the formation of causatives. This highlights that decisive for assigning the ERG is the existence of both arguments in the structure, so that the derivation does not crash.

4. Concluding remarks and the desiderata of the work

The present study had the goal of presenting empirical evidence based on experimental material to validate the hypothesis that the transitivity condition is decisive for assigning the ergative case, even in languages like Georgian, which possess split ergativity based on the tense+aspect distinction. The results presented in section 3 illustrate that the natural structure for assigning the ergative is that of transitive predicates, and all problematic issues are related to intransitive verbs. Moreover, all the strategies used by consultants to avoid problematic issues involve valency increasing operation, so that the structure becomes transitive.

All the participants were accurate in producing the sentences, given that they were native speakers. Based on their intuition, they revealed problematic issues in assigning the ergative in Georgian. As expected, all problems while assigning the ergative occurred in intransitive verbs, namely, unergatives, and in some unaccusatives, where the PFV.PST forms do not exist and are replaced by different forms of transitive verbs.

At this point, the main findings can be summarized as follows. Three research questions addressed in the study were: (a) what is the natural structure for assigning the ergative case?; (b) with what type of predicates do problems occur in assigning the ergative?, and (c) which strategy is used by consultants with problematic predicates which do not possess all forms?

The main findings based on these questions can be summarized as follows:

- (a) The natural structure for assigning the ergative is that of transitive construction. This has been revealed by testing the intuition of consultants who picked one of the three past tense forms, differentiated on the basis of the aspect.
- (b) Problematic issues, as expected, occurred with intransitive verbs. Given that there are two types of intransitive verbs: unergatives and unaccusatives, which have different internal structures and subsequently assign either the ERG (in the case of unergatives agent argument), or NOM (in the case of unaccusatives theme argument) in the PFV.PST, unergative verbs seem to cause problems.
- (c) Strategies used by consultants to avoid errors caused by the non-existence of some PFV.PST forms in intransitive verbs involved, as mentioned above, valency increasing operations, namely: (a) replacement with transitive verbs; (b) adding an object; (c) formation of causatives; (d) adding the preverb *da-* to the predicate, which is associated with valency alternation.

The desideratum of the work is to test whether Georgian unergatives have an implicit argument in the structure which can be counted as a case competitor for ERG case assigning.

Abbreviations

DCT – Dependent Case Theory
DSM – Differential Subject Marking
ICT – Inherent Case Theory
NP – Nominal Phrase
TAM – Tense, Aspect, Mood

Glosses

CAUS – Causative
COP – Copula
DAT – Dative
ERG – Ergative
IPFV – Imperfective
NOM – Nominative
PFV – Perfective
PL – Plural
PR – Preverb
PRF – Perfect
PRS – Present
PST – Past
PV – Preradical Vowel
SBJ – Subject
SG – Singular
THM – Thematic Suffix

Acknowledgements/Funding information

This article is part of a joint project of the Georg August University of Göttingen and Ilia State University (2018-2021), funded by the Volkswagen Foundation and supported by the Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia (SRNSFG) [grant number N04/46, project number N93569]. The author thanks all participants of the experiment for their fruitful cooperation, and two anonymous reviewers for their constructive comments that helped to improve this article in many ways.

References

- Amiridze, Nino. 2006. *Reflexivization Strategies in Georgian*. Utrecht: LOT Dissertation series.
- Baker, Mark C. 2013. On Agreement and its Relationship to Case. Some Generative Ideas and Results. *Lingua* 130: 14–32.
- Baker, Mark C. 2014. On Dependent Ergative Case (in Shipibo) and its Derivation by Phase. *Linguistic Inquiry*, Vol. 45, No 3: 341–379.
- Baker, Mark C. 2015. *Case. Its Principles and its Parameters*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Baker, Mark C. and Jonathan David Bobaljik. 2017. On Inherent and Dependent Case Theories of Ergative Case. In Coon, Massam and Travis 2017, 111–135.
- Baker, Mark C. and Nadezhda Vinokurova. 2010. Two Modalities of Case Assignment in Sakha. *Natural Language and Linguistic Theory* 28: 593–642.
- Bobaljik, Jonathan David. 1993. On Ergativity and Ergative Unergatives. In *Papers on Case and Agreement II*, Vol. 19, *MIT Working Papers in Linguistics*, ed. Colin Phillips, 45–88. Cambridge, MA: MITWPL.
- Bobaljik, Jonathan David. 2008. Where's Phi? Agreement as a Post-Syntactic Operation. In *Phi Theory: Phi-Features across Interfaces and Modules*, eds. Daniel Harbour, David Adger and Susana Bejar, 295–328. Oxford: Oxford University Press.
- Bock, J. Kathryn. 1987. Coordinating Words and Syntax in Speech Plans. In *Progress in the Psychology of Language*, ed. Andrew Ellis, 337–390. London: Lawrence Erlbaum.
- Bock, J. Kathryn. 1990. Structure in Language: Creating form in Talk. *American Psychologist* 45: 1221–1236.
- Chikobava, Arnold. 2008 [1950]. General Description of the Georgian Language. In *Georgian Explanatory Dictionary*, 28–85. Tbilisi: Press of Academy of Sciences of Georgia. ჩიქობავა, არნოლდ. 2008 [1950]. ქართული ენის ზოგადი დახასიათება. წიგნში ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, 28–85. თბილისი: საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა.
- Chikobava, Arnold. 1952. *Introduction into Linguistics*. Tbilisi: Tbilisi State University Press. ჩიქობავა, არნოლდ. 1952. ენათმეცნიერების შესავალი. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
- Chomsky, Noam. 1995. *The Minimalist Program*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Chomsky, Noam. 2000. Minimalist Inquiries: The Framework. In *Step by Step: Essays on Minimalist Syntax in Honor of Howard Lasnik*, eds. Roger Mar-

- tin, David Michaels and Juan Uriagereka, 89–155. Cambridge, MA: MIT Press.
- Coon, Jessica, Diane Massam and Lisa Demena Travis, eds. 2017. *The Oxford Handbook of Ergativity*. Oxford: Oxford University Press.
- Cowart, Wayne. 1997. *Experimental Syntax. Applying Objective Methods to Sentence Judgements*. London/New Delhi: SAGE Publications.
- Jorbenadze, Besarion. 1983. *Derivation of Verbs with Vowel Prefixes in Georgian*. Tbilisi: Tbilisi University Press. ჯორბენაძე, ბესარიონ. 1983. *ზმნის ხმოვანპრეფიქსული წარმოება ქართულში*. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
- Harris, Alice. 1981. *Georgian Syntax: A Study in Relational Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Harris, Alice. 1982. Georgian and the Unaccusative Hypothesis. *Language*, Vol. 58, No 2: 290–306.
- Harris, Alice. 1990. Georgian: A Language with Active Case Marking. *Lingua* 80: 35–53.
- Hewitt, George. 1982. Review Article on A. C. Harris ‘Georgian Syntax: A Study in Relational Grammar’. *Lingua* 59: 247–274.
- Hewitt, George. 1987. Georgian: Ergative or Active? *Lingua* 71: 319–330.
- Hewitt, George. 1995. *Georgian: A Structural Reference Grammar*. Amsterdam: Benjamins.
- Laka, Itziar. 1993. Unergatives that Assign Ergative, Unaccusatives that Assign Accusative. In *Papers on Case and Agreement I*, Vol. 18, *MIT Working Papers in Linguistics*, eds. Johnathan David Bobaljik and Colin Phillips, 149–172. Cambridge, MA: MITWPL.
- Legate, Julie Anne. 2008. Morphological and Abstract Case. *Linguistic Inquiry*, Vol. 39, No 1: 55–101.
- Levin, Beth. 1983. On the Nature of Ergativity. Doctoral Dissertation, MIT, Cambridge, MA.
- Levin, Theodore and Omer Preminger. 2015. Case in Sakha. *NLLT* 33: 231–250.
- Lomtadze, Ketevan. 1953. For the History of *tbeba* ‘to warm’ type Verbs in Georgian. *Ibero-Caucasian Linguistics*, Vol. 4: 75–81. ლომთაძე, ქეთევან. 1953. *თბება ტიპის ზმნათა ისტორიისათვის ქართულში. იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება*, ტ. 4: 75–81.
- Makharoblidze, Tamar. 2010. Six functions of preverbs and their classification. In *Linguistic Papers II*, 77–88. Tbilisi: St. Andrews Georgian University, Nekeri. მახარობლიძე, თამარ. 2010. *ზმნისწინის ექვსი ფუნქცია და ზმნისწინთა კლასიფიკაცია. წიგნში ლინგვისტური წერილები*

- II, 77–88. თბილისი: საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი, ნეკერი.
- Marantz, Alec. 2000 [1991]. Case and Licensing. In *Arguments and Case, Explaining Burzio's Generalization*, ed. Eric Reuland, 11–31. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- McFadden, Thomas. 2004. The Position of Morphological Case in the Derivation: A Study on the Syntaxmorphology Interface. Doctoral dissertation, Philadelphia, PA: University of Pennsylvania.
- Melikishvili, Damana. 2001. *Conjugation System of Georgian Verb*. Tbilisi: Logos Press. მელიქიშვილი, დამანა. 2001. ქართული ზმნის უღლების სისტემა. თბილისი: ლოგოს პრესი.
- Melikishvili, Damana, J. Daniel Humphries and Maia Kupunia. 2008. *The Georgian Verb: A Morphosyntactic Analysis*. Hyattsville, MD: Dunwoody Press.
- Nash, Léa. 1996. The Internal Ergative Subject Hypothesis. In *Proceedings of the North East Linguistic Society 26*, ed. Kiyomi Kusumoto, 195–210. Amherst: GLSA.
- Nash, Léa. 2017. The Structural Source of Split Ergativity and Ergative Case in Georgian. In Coon, Massam and Travis 2017, 175–205.
- Nozadze, Lamara, 1958. For Relation of Passives with i- and e- Prefixes in Georgian. *Ibero-Caucasian Linguistics*, Vol. 9-10: 129–134. ნოზაძე, ლამარა. 1958. ინ-ენიანი ვნებითის ურთიერთობის საკითხისათვის ქართულში. *იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება*, ტ. 910: 129–134.
- Nozadze, Lamara. 1961. For Relation of Passives with Prefixes and Suffixes in Georgian. *Issues of Structure in Kartvelian Languages*, II: 63–72. ნოზაძე, ლამარა. 1961. პრეფიქსული და სუფიქსური ვნებითის ურთიერთობისათვის ქართულში. *ქართველურ ენათა სტრუქტურის საკითხები*, II: 63–72.
- Preminger, Omer. 2014. *Agreement and Its Failures*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Shanidze, Akaki. 1980. *Fundamentals of Georgian Grammar*. Tbilisi: Tbilisi University Press. შანიძე, აკაკი. 1980. ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები. თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.
- Shanidze, Akaki. 1981. Active and passive towards one another in polypersonal verbs. In *Issues of Structure and History of Georgian Language*, 480–487. Tbilisi: Tbilisi University Press. შანიძე, აკაკი. 1981. აქტივი

და პასივი ერთურთის მიმართ მრავალპირიანი ზმნის ჩვენებით.
წიგნში *ქართული ენის სტრუქტურისა და ისტორიის საკითხები*.
თბილისი: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა.

Ura, Hiroyuki. 2006. A Parametric Syntax of Aspectually Conditioned Split-Ergativity. In *Ergativity: Emerging Issues*, eds. Alana Johns, Diane Massam and Juvenal Ndayiragije, 111–141. Dordrecht: Springer.